בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

סע"ש 34164-01-23

31 ינואר 2026

לפני:	**כב' השופטת אפרת קוקה** **נציג ציבור (עובדים) מר שי כהן** **נציג ציבור (מעסיקים) מר יגאל שבתאי**
<u>התובע</u>	**אריק שמילוביץ** **ע"י ב"כ: עו"ד עמית גורביץ'**
	-
<u>הנתבעת</u>	**מדינת ישראל - משרד הכלכלה** **ע"י ב"כ: עו"ד ליאל שרגא ועו"ד אביגיל ואן וייק-שפיגלמן**

<u>פסק דין</u>

בתביעה זו עותר התובע לחייב את הנתבעת בפיצוי בגין התעמרות והתנכלות תעסוקתית וכן בפיצוי לפי חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין), התשנ"ז – 1997 (להלן: **חוק הגנה על עובדים**).

<u>רקע העובדות בתמצית</u>

1. מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית במשרד העבודה (להלן גם: **המינהל**) אמון על פיקוח על תנאי עבודתם של העובדים בכל תחומי המשק, לרבות בנייה, תעשייה, חקלאות, מוסדות בריאות ועוד. המינהל מבצע פעולות אסדרה, פיקוח ואכיפה לשם מימוש מטרותיו.
2. התובע הועסק על ידי הנתבעת במינהל הבטיחות, בתפקיד סגן מפקח עבודה ראשי, מתוקף זכיה במכרז פומבי. זאת, החל מיום 9.11.2017.
3. מר יחזקאל (חזי) שוורצמן (להלן: **מר שוורצמן**) משמש כמנהל מינהל בטיחות בעבודה ובריאות התעסוקתית וכמפקח עבודה ראשי (להלן גם: **מפע"ר**) במשרד העבודה, החל מיום 1.11.2019, והיה הממונה הישיר של התובע בתקופה הרלוונטית לתביעה. טרם כניסתו של מר שוורצמן לתפקיד המפע"ר, שימש התובע כמפקח עבודה ראשי (בפועל) במשך תקופה מצטברת של כשנה וחצי, על פי מינוי זמני של שר העבודה (נספח ב' לכתב התביעה). זאת, החל מיום 26.11.2017 ועד ליום

31.10.2019, למעט התקופה 25.4.2018 – 21.10.2018, בה אוישה המשרה על ידי מר ארז מיימון.

תפקידיהם של מפקח העבודה הראשי במשרד העבודה ושל סגנו הם תפקידים סטטוטוריים המוסדרים ב**חוק אירגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954**.

4. בתקופה הראשונה שלאחר כניסתו של מר שוורצמן לתפקיד, התנהלה העבודה בין התובע לבין מר שוורצמן באופן תקין. אולם, בחלוף תקופה לא ארוכה בת מספר חודשים, התגלעו מחלוקות בין התובע לבין מר שוורצמן ויחסי העבודה ביניהם התערערו.

5. במהלך תקופת העסקתו של התובע כסגנו של מר שוורצמן, פנה התובע לגורמים שונים במשרד, לרבות הממונה על המשמעת, גורמים באגף הון אנושי וגורמים באגף הייעוץ המשפטי. התובע העלה לפני גורמים אלה טענות ותלונות בעניינים שונים, הנוגעים בין היתר לתהליכי העבודה במינהל, לפעולות של עובדי המינהל ולפעולות של הממונה עליו, מר שוורצמן. חלק לא מבוטל מתלונותיו ומטענותיו של התובע, עסקו בפעילות המעבדה הארצית לגיהות תעסוקתית (להלן: **המעבדה הארצית**) ולהתנהלות עובדותיה. חלק מתלונותיו של התובע הועברו לבחינת אגף ביקורת הפנים במשרד, אשר הוציא לגביהן דו"ח מקיף בחודש יוני 2022.

6. שתיים מעובדות המעבדה הארצית, הגישו לבית דין זה ביום 11.8.2020 תביעות נגד המדינה, בעילה של התעמרות והתנכלות כלפיהן על ידי התובע בהליך זה (סע"ש 22595-08-20 וסע"ש 22658-08-20). התביעות נדחו בפסק דין מיום 17.5.2023. ערעור שהגישו התובעות על פסק הדין הסתיים בפסק דין מיום 9.1.2024, אשר נתן תוקף להסכמות אליהן הגיעו הצדדים ביום 9.1.2024 (ע"ע 31202-06-23).

7. ביום 13.1.2021, התקיימה ישיבה אצל הממונה על זרוע העבודה במשרד הכלכלה דאז, מר מרדכי אלישע, בהשתתפות התובע, מר שוורצמן ומנהלת אגף הון אנושי במשרד העבודה, במטרה להסדיר את מערכת יחסי העבודה בין התובע לבין מר שוורצמן. בנוסף לכך, התקיים החל מחודש ספטמבר 2022, הליך גישור חיצוני בהשתתפות התובע, סמנכ"לית הון אנושי במשרד, מנהלת אגף הון אנושי במשרד ומר שוורצמן, בניסיון ליישב את ההדורים ולייצב את יחסי העבודה בין התובע לבין מר שוורצמן. זאת, עד שהתובע הודיע במהלך חודש נובמבר 2022, כי אינו מעוניין להמשיך בהליך הגישור.

8. התובע סיים את תפקידו במינהל באמצע חודש דצמבר 2022, ועבר לשמש קצין בטיחות ראשי ברשות הארצית לכבאות והצלה מתוקף זכיה במכרז פומבי, תוך הקפאת זכויותיו בשירות המדינה.

9. ביום 15.1.2023, הגיש התובע לבית דין זה כתב תביעה נגד מר שוורצמן ונגד מדינת ישראל - משרד הכלכלה, לתשלום פיצוי בסך 500,000 ש"ח בגין הפרת חוק איסור לשון הרע, התנכלות תעסוקתית והפרת חוק הגנה על עובדים. בנוסף, עתר התובע בתביעתו למתן צו כנגד הנתבעת, אשר ימנע את איוש משרתו ויורה לה להשיב את כלל הסמכויות אשר נשללו ממנו, לטענתו, שלא כדין.

10. בפסק דין חלקי מיום 7.1.2024, הורה בית הדין על מחיקת התביעה נגד מר שוורצמן. זאת, בהסכמת התובע, כפי שניתנה במסגרת הדיון המוקדם מאותו יום.

11. במהלך ישיבת הוכחות מיום 19.3.2025 וכן בסיכומיו, הודיע התובע, כי הוא אינו עומד על עתירתו למתן צו אשר ימנע מהנתבעת לאייש את משרתו ולהשיב את כלל סמכויותיו. עוד הודיע התובע בסיכומיו, כי הוא מבקש למחוק את עילת התביעה לפי חוק איסור לשון הרע.

12. התובע העיד לעצמו והעידו מטעמו ארבעה עדים נוספים: **מר ארז מימון** - אשר כיהן כמפקח עבודה ראשי במינהל בתקופה 25.4.2018 – 21.10.2018; **מר דני חנוך** - ממונה בטיחות בחברה פרטית אשר שימש כמפקח עבודה במינהל בתקופה 6/2016 – 5/2022; **מר יאיר גולן** - סגן שרת הכלכלה בתקופה הרלוונטית; ו**מר אלון הוטר** - ראש מטה סגן השרה גולן בתקופה הרלוונטית. התובע ועדיו נשמעו במסגרת ישיבת הוכחות מיום 19.3.2025.
מטעם הנתבעת העידו **הגב' מיכל תא שמע** - מנהלת אגף הון אנושי במשרד העבודה, ו**מר קובי שלם** - הממונה על המשמעת במשרד העבודה. עדויות הנתבעת נשמעו במסגרת ישיבת הוכחות מיום 20.3.2025.

<u>תמצית טענות התובע בסיכומיו</u>

13. התובע טוען, כי הוא זכאי לפיצוי לפי **חוק הגנה על עובדים**, בשל התנכלות של מר שוורצמן כלפיו, אשר נעשתה בשל תלונות שהגיש התובע בעניין התנהלותו של מר שוורצמן בתפקידו כמפע"ר. זאת, בנוגע ל- 22 אירועים או מקרים שפורטו בהרחבה בכתב התביעה ובתצהיר עדותו של התובע, העולים לטעמו כדי פגיעה בטוהר המידות ובמנהל התקין. התובע ציין, כי צירף לגבי כל אחד מהאירועים פניות ותלונות שהגיש לגורמים שונים בנתבעת. לטענת התובע, הנתבעת הכחישה

בכתב ההגנה באופן מפורש רק שניים מהאירועים, עצם הגשת הפניות לגורמים שונים במשרד אומת במהלך ההליך, ותוכן התלונות ואמתותן לא נסתר. התובע טוען עוד, כי הוכח קשר סיבתי בין חשיפת עוולות בענייני טוהר מידות לבין ההתנכלות לתובע, וכי לא הוכח שתלונותיו התבררו או נבדקו.

14. בכל הנוגע לתביעה בגין **התנכלות והתעמרות** טוען התובע, כי סבל מהתנכלות ממושכת, שיטתית ומתועדת על ידי מר שוורצמן, אשר נחשפו אליה רבים. לטענתו, התנכלות זו, על כל פניה, גרמה לו פגיעה נפשית ובריאותית, עד אשפוזו בחודש יוני 2022. בתוך כך, טוען התובע, כי עדותו לפיה שוורצמן כינה אותו בפניו ובפני אחרים בכינויי גנאי, לא נסתרה.

15. אשר **לאחריות המדינה** טען התובע, כי היא לא נקטה באמצעים סבירים על מנת למנוע את התעמרות שוורצמן בו; לא פעלה לשם הפסקת ההתנכלות; לא עשתה דבר על מנת להבטיח סביבת עבודה נקייה מהתעמרות; לא קיימה את חובות הבירור והדיווח; וטיפלה בתלונות באיחור ניכר, אם בכלל.

16. בהתייחס לטענת הנתבעת כי התובע לא הגיש תלונה על התעמרות בהתאם להוראות התקש"ר, טען התובע, כי האפשרות שניתנה בתקש"ר להגשת תלונה על התעמרות לנציבות שירות המדינה היא בגדר 'זכות'. התובע סבור, כי גם בהעדר "תלונה" לנציבות, המעסיק מחוייב לטפל בפניות שהגיש העובד בתוך המשרד.

17. התובע מבקש מבית הדין לקבוע, שההתנכלות שעבר מצד מר שוורצמן היא ב"רף העליון", מטעמים אלה: ההתנכלות נעשתה בשל הגשת תלונות נגד מר שוורצמן בגין עבירות על טוהר המידות והמנהל התקין; התובע הוא "שומר סף"; ההתנכלות הייתה מגוונת, ממושכת, קיצונית ובפני כולי עלמא; תגובת התובע להתנכלות הייתה בריאותית ונפשית עצומה, רפואית ומוכחת; התובע נהג בתום לב בתקווה לפתור וליישב את ההדורים; התובע הרבה לפנות לממונים עליו בשל ההתנכלות; הנתבעת לא טיפלה בהתנכלות.

18. התובע ביקש כי יפסקו לטובתו הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בשיעור עונשי-הרתעתי.

<u>תמצית טענות הנתבעת בסיכומיה</u>

19. הנתבעת ביקשה מבית הדין להורות על דחיית התביעה, על כל רכיביה.

20. לטענת הנתבעת, **התשתית הראייתית שהובאה בהליך אינה מבססת קיומה של התעמרות כלפי התובע**, והתובע הוא שהתנהל באופן החורג מהכללים והנורמות

הנהוגים, באופן שהקשה על תפקוד המינהל. הנתבעת סבורה, כי חלק מהאירועים המתוארים על ידי התובע הם בגדר חיכוכים, מתיחות ואי נעימות הדדית, וחלק אחר של האירועים עוסק בעניינים המצויים במסגרת הפררוגטיבה הניהולית של מר שוורצמן כממונה מטעם המעסיק. הנתבעת ציינה, כי המשרד פעל ללא הפסקה ליישוב יחסי העבודה בין התובע לבין מר שוורצמן. עוד ציינה הנתבעת, כי התובע החזיק במשרה בכירה וכי הוא אינו עובד מוחלש אשר ניתן להתעמר בו בנקל. הנתבעת טענה, כי התובע לא הגיש לנציבות שירות המדינה תלונה על התעמרות בעבודה בהתאם להוראת סעיף 03.45 לתקשי"ר, ומשכך אין מקום לחייב את המדינה בפיצוי כלשהו בגין ההתעמרות.

21. לטענת הנתבעת, אין לייחס משקל לעדויות העדים מטעם התובע, שכן התובע אישר שקרא את תצהיריהם של העדים מטעמו וקיים שיחות עם מרביתם. מכל מקום טענה הנתבעת, כי אין בעדויות התובע ועדיו כדי להוכיח קיומה של התעמרות בתובע, וכי מרבית העדויות הן עדויות אופי בלבד.

22. **הנתבעת טענה, כי יש לדחות את טענותיו של התובע בעניין זכאות לפיצוי לפי חוק הגנה על עובדים**. לטענת הנתבעת, בהתאם להוראות חוק הגנה על עובדים, התובע נדרש להוכיח, בין היתר, כי המעסיק או ממונה מטעמו פגעו בענייני עבודתו או פיטרו אותו בעקבות הגשת תלונה. הנתבעת טוענת, שהתובע לא הוכיח פגיעה בתנאי עבודתו בעקבות תלונות שהגיש ולא פירט כיצד מצבו בעבודה 'הורע' בעקבות התלונות שהגיש, אלא הסתפק בטענה כללית לפיה עבודתו נפגעה. הנתבעת הוסיפה, כי על פי הוראות החוק, היא אינה נדרשת להוכיח את אופן הטיפול בתלונות או להביא ראיות לסתירת תוכנן. הנתבעת סבורה, כי אופן התנהלות התובע בקשר עם הגשת התלונות מעלה דופי באשר לתום לבו.

23. לטענת הנתבעת, בהתאם לפסיקה, אין לפסוק פיצוי בגין אותה התנהגות הן בשל הפרתה של הוראת חוק מיוחדת והן בשל היותה חלק מהתעמרות, שכן מדובר בכפל פיצוי.

24. הנתבעת טענה עוד, כי התובע ציין בחקירתו הנגדית, שבחזקתו הקלטות נוספות רבות הקשורות להתנהלותו מול מר שוורצמן, אשר לא הוגשו במסגרת ההליך. לטענת הנתבעת, אי גילויין של הקלטות הרלוונטיות להליך מקים חזקה, כי הקלטות אלה אינן תומכות בגירסת התובע.

דיון והכרעה

25. טרם נבוא לגופם של דברים נציין, כי אף שהתובע הגיש הליך זה בעילה של התעמרות והתנכלות תעסוקתית ובעילה לפי חוק הגנה על עובדים, התובע הכביר בכתבי טענותיו טענות רבות שלא לצורך בנוגע להתנהלותו המקצועית והמינהלית של הממונה עליו, מר שוורצמן, אשר רבות מהן אינן נדרשות להכרעה בתביעה. שכן, לצורך הכרעה בתביעה, נדרש בית הדין נדרש לבחון, האם הוכחו מעשי התעמרות והתנכלות בתובע אשר התובעת לא טיפלה בהם כראוי, והאם התובע סבל פגיעה בתנאי עבודתו עקב תלונות שהגיש כלפי הממונה עליו. במובחן, בית הדין אינו נדרש לבחון את מקצועיותו של מר שוורצמן, את טוהר מידותיו או את אמיתות תלונותיו של התובע, ונראה, כי בית הדין אף אינו מהווה אכסניה מתאימה לבירור עניינים אלה. הכברת טענות בעניינים אלה מצד התובע, פגעה באופן ניכר ביעילות הדיון והעמיסה שלא לצורך על בירור ההליך. זאת ועוד, נדמה שלא אחת, התובע עירב בטיעוניו בין מחלוקות מקצועיות לבין מנהל לא תקין או התנכלות תעסוקתית.

דברים אלה ימצאו ביטויים במסגרת פסיקת ההוצאות בהליך.

חלק א - האם הוכח קיומה של התעמרות כלפי התובע?

26. נעיר תחילה, כי טענותיו של התובע בכתבי הטענות הובאו כמקשה, באופן שהקשה על מיפויי הטענות ועל סיווגן. בשל אופן הצגתן, נדרש בית הדין לבור את הטענות המבססות לשיטת התובע את עילת ההתעמרות, מאלה שנועדו לבסס את עילת התביעה לפי חוק הגנה על עובדים. עוד נעיר, כי הטענות הונחו לפני בית הדין ללא התייחסות להלכה הפסוקה וליישומה, ותוך עירוב טיעונים רבים הכוללים הצגה של הדברים מנקודת מבטו הסובייקטיבית ותחושותיו של התובע.

27. מכל מקום, מתוך עיון מעמיק בכתבי הטענות עולה, שהתובע טוען להתעמרות או להתנכלות כלפיו מצדו של מר שוורצמן, אשר באה לידי ביטוי באופנים עיקריים אלה:

[א] שלילה גורפת של סמכויות התובע והדרתו מפעילות המינהל, לרבות פסילה גורפת של עמדותיו המקצועיות ואיסור על עובדים אחרים לפנות אליו;

[ב] פיקוח יתר דווקני על עבודה של התובע מחוץ למשרד;

[ג] מניעת השתתפותו של התובע בימי עיון;

[ד] טרפוד התמודדות התובע במכרזים שונים;

[ה] גערות, השפלות וצעקות על התובע.

<u>התעמרות בעבודה – תשתית נורמטיבית</u>

28. נכון לעת הזו, עילת ההתעמרות טרם עוגנה בחקיקה. עם זאת, הפסיקה קבעה, כי **"כל עובד זכאי לסביבת עבודה ראויה ומכבדת, שההחלטות בה מתקבלות באופן ענייני, ושאין בה פגיעה בכבוד האדם שלו על היבטיו השונים"** [ע"ע (ארצי) 51279-03-19 **שלום בן חמו - עיריית בת ים** (10.9.2021), להלן: **עניין בן חמו**], וכי פעולה בניגוד לכך, כגון: מידור לא ענייני, זלזול והקטנה של יכולות מקצועיות, הפעלת יתר של סמכויות ניהוליות, ניכור המגיע כדי השפלה, או נידוי חברתי - עשויה ליצור סביבת עבודה עוינת שתוכר כהתעמרות וכהפרה של חוזה העבודה [ראו: ע"ע (ארצי) 21934-02-21 **יצחק חקמון - מדינת ישראל** (6.9.2022), להלן: **עניין חקמון**; ע"ע (ארצי) 54435-12-19 **ד"ר ליאנה בני עדני - עיריית תל אביב יפו** (4.8.2021), להלן: **עניין עדני**].

הפסיקה קבעה מספר עקרונות מנחים בנוגע לעילת ההתעמרות בעבודה: "**<u>ראשית</u>, התעמרות בעבודה אינה כוללת רשימה סגורה של מקרים, ומדובר - ככלל - בהתנהגות חוזרת או במספר אירועים נפרדים (גם אם שונים זה מזה), להבדיל מאירוע חד-פעמי. <u>שנית</u>, קיימת חשיבות לבחינת טענות התובע כמכלול, שכן בחינת הטענות במנותק זו מזו עשויה להוביל להחמצת התעמרות שבאה לידי ביטוי בתמונה השלמה והכוללת. <u>שלישית</u>, לא כל עוגמת נפש הנגרמת לעובד בגין יחסים עכורים עם חבריו לעבודה או התנהלות הממונה עליו תחשב כהתעמרות בעבודה, שהרי "מינון מסוים של חיכוכים ומתחים הינו בגדר הכרח בלתי יגונה בהתחשב באופיים הדינמי של יחסי העבודה. משכך, לא כל חיכוך מהווה התנכלות, אולם יש ועוצמתו תגיע כדי התנכלות..."... נדרש לפיכך שההתנהגות תהווה התעמרות גם במבחן אובייקטיבי, ולא די בתחושה סובייקטיבית של פגיעה. קריטריונים למבחן האובייקטיבי טרם התגבשו, ויש להניח כי יתבססו בין היתר על אמות מידה של מידתיות, סבירות וענייניות; על היקף הסטייה מנורמות ארגוניות וחברתיות; ועל החובה להעמיד לעובד סביבת עבודה ראויה ומכבדת שאין בה השפלה או פגיעה בכבוד, וכל זאת תוך שמירה על המרקם העדין של היחסים במקום העבודה, מבלי**

ליצור "משפוט יתר", ותוך איזון מול סמכותו ואפשרותו של מעסיק או ממונה מטעמו לנהל את הדרוש ניהול... [**עניין חקמון**, פסקה 40].

עוד קבעה הפסיקה, כי השאלה אם הייתה התנכלות כלפי עובד במקום עבודה היא שאלה עובדתית שיש להכריע בה על יסוד התרשמות ממכלול הראיות והעדויות [ראו: ע"ע (ארצי) 12029-11-13 **יוליוס מלק – מדינת ישראל הקריה למחקר גרעיני** (24.11.2016)], וכי לצורך הוכחת עילת ההתעמרות, לא ניתן להסתפק בטענות 'אווירה' כוללניות (ראו: **עניין בן חמו**).

בנוסף נפסק, כי התעמרות מאופיינת בצבר אירועים המעידים על שיטתיות חוזרת ונשנית, וזאת להבדיל ממספר אירועים ספורדיים על פני ציר זמן ממושך יחסית (ראו: ע"ע (ארצי) 41516-01-22 **פלוני – פלונית אלמונית** (22.11.2023), להלן: **עניין פלונית**; **עניין בן חמו**).

<u>התעמרות בעבודה - הכרעה</u>

29. **יישום אמות המידה שנקבעו בפסיקה על נסיבות המקרה שלפנינו, מבסס את המסקנה, כי לא הוכחה במידה הנדרשת התעמרות כלפי התובע בתקופה הרלוונטית לתביעה. בחינת מכלול הראיות ושמיעת העדויות בתיק מעלה תמונה של 'אקלים שלילי' במקום העבודה ושל מערכת יחסים בין-אישית מתוחה, שכללה לא פעם חיכוכים בין שני בעלי תפקיד בכירים במינהל - מפקח העבודה הראשי וסגנו - אשר בנסיבות העניין, אינם עולים כדי התעמרות.** נביא להלן את הנימוקים למסקנה זו.

<u>[א] הטענה בדבר שלילת סמכויותיו של התובע והדרתו מפעילות המינהל:</u>

30. התובע טוען, כי מר שוורצמן שלל את כל סמכויותיו או חלק מהותי מהן, באופן אשר הותיר אותו "ללא סמכויות ותחומי אחריות ממשיים". לא מצאנו בחומר הראיות הרב אשר הונח לפני בית הדין תמיכה ממשית לטענה זו. לטעמנו, המסקנה המסתברת יותר מהמארג הראייתי בתיק היא שונה, ולפיה, חל שינוי בהגדרת תחומי האחריות של התובע, בעיקר כתוצאה מהמעבר שלו מתפקיד מפע"ר בפועל לתפקיד סגן מפע"ר. זאת, במסגרת חלוקת העבודה החדשה שנקבעה על ידי המפע"ר החדש, מר שוורצמן, בהתאם לסמכותו הניהולית. נזכיר, כי טרם

כניסתו של מר שוורצמן לתפקיד מפע"ר בנובמבר 2019, שימש התובע כמפקח עבודה ראשי (בפועל) במשך תקופה מצטברת של כשנה וחצי, על פי מינוי זמני של שר העבודה. עם כניסתו של מר שוורצמן לתפקיד מפע"ר ובחירתו של התובע לסגנו, נדרשה מטבע הדברים הסדרה מחודשת של תחומי האחריות של כל אחד מהם. מחומר הראיות עולה, כי חלוקת הסמכויות החדשה לא הייתה לשביעות רצונו של התובע, בפרט בכל הנוגע לטיפול בנושא ניהול כוח האדם, אשר הועבר למר שוורצמן. עם זאת, בנסיבות העניין שוכנענו, שאין מדובר בפגיעה בתובע, לא כל שכן בהתעמרות כלפיו, כהגדרתה בפסיקה.

הטעמים העיקריים לקביעה זו הם אלה:

(א) עולה מחומר הראיות, כי תפקיד סגן המפע"ר לא רוקן מתוכן, וכי התובע היה גורם פעיל ודומיננטי במינהל בתקופה הרלוונטית. זאת, באופן אשר אינו מתיישב עם טענות התובע אודות שלילת סמכויות גורפת או הדרה מפעילות המינהל.

התובע אישר בעדותו לפנינו, כי במהלך התקופה הרלוונטית לתביעה, בתפקידו כסגן מפע"ר, הגיע לדיונים בכנסת כנציג המינהל (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 55 שורות 8-10); השתתף בחלק מהישיבות של ארגון הממונים על בטיחות וגהות (פרוטוקול עמוד 56 שורות 23-25); השתתף והרצה בכנס בטיחות בעבודה ביום 30.11.2022 (פרוטוקול עמוד 58, שורות 17-23, ור' גם נספח 8 לתצהירו של מר שוורצמן); השתתף בסיורים מקצועיים באתרי בנייה עם צוותו של סגן שרת הכלכלה דאז מר יאיר גולן (פרוטוקול עמוד 58, שורות 24-26); שימש חבר בצוות המקצועי בתחום מדיניות הפיגומים (פרוטוקול עמוד 58, 35-33); שימש חבר בצוות להקמת רשות ארצית לבטיחות (פרוטוקול עמוד 58, 37-36); אחראי לקידום תקנות הגובה ותקנות הרעש, במסגרת יעדי הביצוע שנקבעו לו לשנת 2021 (פרוטוקול עמוד 60, שורות 19-21); שימש אחראי על ניהול העסקת עובדים חיוניים בתקופת הקורונה (פרוטוקול עמוד 60, שורות 39-24); ועסק בקידום מדיניות המינהל בעניין ניטורים סביבתיים (פרוטוקול עמוד 61, שורות 8-1).

מר שוורצמן פירט בסעיפים 23, 34-32 ו- 37 לתצהירו שורה של סמכויות ניהוליות ומקצועיות, וכן מטלות נוספות בהן החזיק התובע, או שהיו תחת אחריותו של התובע, ובכללן: זכות חתימה במערכת מרכב"ה לצורך ביצוע הזמנות רכש למינהל (ר' גם נספח 7 לתצהיר מר שוורצמן); סמכויות מפע"ר בהתאם לתקנות

הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז – 2007 (מכוח האצלה - ר' נספח 4 לתצהיר מר שוורצמן); השתתפות בכתיבת נוהל מדיניות אכיפה; גיבוש נוהל משמרות במינהל (ר' גם נספח 6 לתצהיר מר שוורצמן), השתתפות בכתיבת דו"חות שנתיים; כתיבת נהלים בעניין מכשירי החייאה ועבודה מול מפקחי עבודה אזוריים בנושא; אישור תקציב בהעדרו של מנהל המינהל; ייצוג המינהל בכנסים וישיבות מקצועיות; אחריות על תיקוני תקנות וקידום רגולציה; חברות בוועדת בוחנים במכרזי כוח אדם מטעם המשרד (ר' גם נספח 5 לתצהיר מר שוורצמן ותצהיר גב' תא שמע בסעיף 11). טענת הנתבעת בדבר שיוך סמכויות אלה לתובע לא נסתרה בחקירתו הנגדית של מר שוורצמן או בסיכומי התובע, וחלקן אף נתמכו במסמכים שצורפו לתצהירו של מר שוורצמן.

<u>נציין, כי התובע טען, שמר שוורצמן הורה למשאבי אנוש להפסיק את השתתפותו בוועדות בוחנים במכרזי כח אדם</u> (סעיף 240 לתצהירו). אלא, שהתובע לא צירף ראיה חיצונית כלשהי לתמיכה בטענה זו, לא ביקש לזמן לעדות את העובדת אשר לטענתו יידעה אותו על כך "בשיחת מסדרון", ואף לא פירט מכרזים שפרסם המינהל בתקופה הרלוונטית, אשר הוא לא זומן לשבת בוועדת בוחנים במסגרתם. בנסיבות אלה, לא ניתן לקבוע ממצא של שלילת סמכות על יסוד טענת התובע בעניין זה.

<u>בהודעת דואר אלקטרוני מיום 4.2.2021 ששלח מר שוורצמן לתובע</u> (נספח 3 לתצהיר מר שוורצמן) לאחר ישיבת הבירור מיום 13.1.2021 הובהר, כי בנוסף ל"מטלות הכלליות", ייוחדו לתובע גם סמכויות לטיפול ב"מכללות, ממוני בטיחות, פסילת בעלי תפקידים, עיצומים כספיים וסנקציות, נושאי פניות הציבור (גם עקרוניים), ממשק עם גופים חיצוניים, נוכחות בישיבות פנימיות וחיצוניות ומילוי מקום מפע"ר בכל מקום שנדרש".

חרף האמור בהודעה ברורה זו, הכחיש התובע בעדותו לפנינו, כי תחום העיצומים הכספיים היה באחריותו (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 61 שורות 12-9), תוך שנימק זאת בהסברים שונים, ובכללם כי בעלי תפקיד אחרים היו צריכים לטפל בעיצומים (פרוטוקול עמוד 65 שורות 16-5), וכי לא היה ברור או ידוע שהוא המוסמך לעניין עיצומים (פרוטוקול עמוד 63 שורות 28-26). אלא, שהכחשת התובע אינה מתיישבת עם הודעת דואר אלקטרוני שנשלחה על ידי מר שוורצמן לתובע ביום 3.2.2021 (נספח 3 לתצהירו של מר שוורצמן) בה נכתב באופן ברור

ומפורש: "במענה לבקשתך הריני להודיעך שאני מאשר לך לטפל בעיצומים ובשאר תחומי עיסוקי המינהל, שכידוע לך היטב היו הינם ויהיו בסמכותך ובאחריותך כסגן המפע"ר". מכאן, שלא ניתן על ידי התובע הסבר מניח את הדעת לטענתו, כי תחום העיצומים הכספיים לא היה מצוי באחריותו בתקופה הרלוונטית, ואנו מעדיפים את גרסת הנתבעת בעניין זה.

בנוסף לכך, לטענת מר שוורצמן אשר לא נסתרה, ונתמכה גם בעדותה של הגב' תא שמע בתצהירה (ר' סעיף 35) הוטלה על התובע משימה של הכנת חומר לדיון חירום אצל מנכ"לית זרוע העבודה בנושא תאונות עבודה בענף הבנייה בישראל, אך הוא לא ביצע את המשימה.

עוד נציין, כי עולה מנספח כג לכתב התביעה, שהתובע עסק בתקופה הרלוונטית בכתיבת תקנות בתחום הבריאות התעסוקתית.

זאת ועוד, לטענת מר שוורצמן (סעיף 36 לתצהירו) אשר לא נסתרה, התובע ניצל מכסה של 45 שעות נוספות מידי חודש, עובדה שאף היא אינה עולה בקנה אחד עם טענות התובע בדבר חוסר הבהירות בעניין תחומי אחריותו או היותו מחוסר מעש או מבצע "משימות צד" בלבד (סעיף 28 לתצהירו).

<u>טענות התובע בדבר צמצום עד כדי איון של תפקידו כסגן מפע"ר אינן מתיישבות גם עם עדויות של עדים מטעמו</u> - סגן שרת הכלכלה דאז מר יאיר גולן, וראש המטה שלו, מר אלון הוטר העידו, כי התובע היה "הפרטנר" המקצועי שלהם במינהל, אשר הוזמן על ידם ונכח בישיבות, סיורים ושיחות בתקופה הרלוונטית, וכן מונה על ידם לשמש בצוותים מקצועיים שונים. זאת, לעיתים, אף מבלי שנועצו בדבר עם מר שוורצמן, ומתוך הנחה שיהיה להם קל יותר להגשים את מדיניותם בעבודה עם התובע ולא עם מר שוורצמן (ר' למשל, סעיפים 8-4 לתצהיר הוטר, וכן בעדותו לפנינו פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 44 שורות 5-1 עמוד 45 שורות 13-12, עמוד 45 שורות 24-14; עמוד 46 שורות 22-6; עדות התובע לפנינו פרוטוקול עמוד 58 שורות 26-24, שורות 37-33; עדותו של מר גולן לפנינו פרוטוקול עמוד 32 שורות 39-35, עמוד 33 שורות 29-18, עמוד 36 שורות 29-18). נעיר, כי העובדה שלא מדובר במשימות או בתפקידים שהוטלו על התובע על ידי מר שוורצמן, אינה גורעת מכך שהתובע ביצע משימות או תפקידים אלה בפועל בתקופה הרלוונטית, ולא היה מחוסר מעש.

נוסיף, כי העד מטעם התובע, מר יאיר גולן, אשר שימש סגן שרת הכלכלה בתקופה הרלוונטית, טען בתצהירו כי "חזי לא הצהיר בפני שהוא לוקח לאריק סמכויות" (ר' סעיף 20), דבר אשר מהווה חיזוק נוסף למסקנתנו. אמנם, שלא כאמור בתצהירו, טען מר גולן בחקירתו הנגדית, כי מר שוורצמן אמר לו שהוא לקח לתובע את הסמכויות (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 32 שורות 15-12). מר גולן ביקש ליישב את הסתירה בין הגרסאות, ובמענה לשאלת ב"כ הנתבעת בעניין השיב כך: "אם אני מבין נכון, חזי לא הצהיר בפניי שהוא לוקח לחזי סמכויות זאת אומרת לא לפני שזה קרה אני למיטב זכרוני אני מגלה את זה בדיעבד אחרי שזה קרה" (פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 32 שורות 34-32). התרשמנו, כי עדותו של מר גולן לפנינו בסוגייה זו הייתה מהוססת (פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 32 שורות 28-27). לפיכך, ובשים לב לכך שהדברים לא צויינו על ידי העד במסגרת תצהיר העדות שהגיש בהליך, לא ניתן לקבוע כי הדברים אכן נאמרו לו על ידי מר שוורצמן. נוסיף, כי בהמשך עדותו של מר גולן, הוא התייחס למצב הדברים בפועל בנוגע ללקיחת סמכויות לתובע, וציין כי למיטב זכרונו, הייתה ל'פרק זמן' שלילת סמכויות בתחום צווי בטיחות וכי סמכויות אלה הוחזרו לתובע לאחר מכן (פרוטוקול עמוד 41 שורות 19-15, שורות 26-25). מכאן, שגם עדותו מר גולן לפנינו אינה תומכת בטענת התובע בדבר שלילה גורפת וקבועה של סמכויותיו.

נציין, כי גם העד מטעם התובע, מר ארז מימון, אשר שימש תקופה קצרה מפע"ר ובזמן כהונתו של התובע שימש כסגנו, התייחס בתצהירו ל"שלילת סמכויות" מהתובע תוך הסתמכות על הנטען בכתב התביעה. בתוך כך, ציין העד בתצהירו כי "שלילת סמכויות מקצועיות מהתובע כפי שעולה מכתב התביעה.... הינה לדעתי מנוגדת להגיון ולניהול תקין" (סעיף 21). אלא, שאין לעדותו של מר מיימון בעניין זה משקל ממשי ולא ניתן לקבוע על יסודה כל ממצא. שכן, מדובר באמירה שהיא בבחינת סברה, ולא בקביעה המבוססת על עובדות הידועות למצהיר מידיעה אישית. נציין עוד, כי יתר חלקי תצהירו של מר מימון הם בעיקרם עדות אופי אודות התובע ואיכות עבודתו ומקצועיותו לדידו של מר מיימון, ואינם רלוונטיים להכרעה בהליך זה.

(ב) התשתית הראייתית שהובאה בהליך מתיישבת יותר עם שינוי בחלוקת הסמכויות בעת המעבר של התובע מתפקיד מפע"ר בפועל לתפקיד סגן מפע"ר, מאשר עם שלילת סמכויות גורפת.

כפי שטען התובע, תפקיד סגן מפקח עבודה ראשי הוא תפקיד סטטוטורי. עם זאת, לא הוכחה לפנינו טענת התובע, כי תחומי הפעילות המפורטים תחת הכותרת 'תיאור העיסוק' במסמך אשר צורף נספח ב' לכתב התביעה, הם בבחינת סמכויות סטטוטוריות או סמכויות "קנויות" של סגן המפע"ר, במובן זה שכולן נדרשות לקבל ביטוי מעשי מלא ובלעדי במילוי תפקידו. לטענת התובע, שלא הוכחשה על ידי הנתבעת, מדובר במסמך הלקוח ממסמכי המכרז הפומבי שפורסם בשנת 2017 על ידי נציבות שירות המדינה לתפקיד סגן מפע"ר, בו השתתף התובע וזכה בתפקיד. לטעמנו, סבירה יותר הפרשנות, לפיה מסמך תיאור העיסוק מגדיר את מסגרת תפקידו של סגן המפע"ר, שהינה רחבה מאוד ומקבילה כמעט לזו של המפע"ר (ר' עדות מר שוורצמן, פרוטוקול דיון 20.3.2025 עמוד 17 שורות 22-24), כאשר תחומי האחריות והמשימות בפועל, הנגזרים מאותה מסגרת רחבה אפשרית, נקבעים על ידי המפע"ר המכהן, אשר רשאי להאציל מסמכויותיו לסגנו על פי שיקול דעתו הניהולי ובהתאם לצורכי המערכת המשתנים. פרשנות זו מתיישבת עם הוראות **סעיף 2(ב) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד – 1954**, הקובעת בין היתר מנגנון של האצלת סמכויות בין המפע"ר לסגנו, כדלקמן: "...מפקח עבודה ראשי רשאי לאצול מסמכויותיו על-פי כל דין לסגן מפקח עבודה ראשי..."; והיא אף המסתברת יותר, שכן הפרשנות הדווקנית אותה מציע התובע, משמעה צמצום משמעותי של סמכויותיו של המפע"ר ופגיעה בשיקול דעתו הניהולי. חיזוק למסקנה האמורה קיים בעדות התובע עצמו לפנינו, לפיה תפקידו של המפע"ר כולל את כל הסמכויות והן רחבות מאוד, ובכלל זה את נושא כוח האדם (ר' פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 98 שורות 26-33). זאת ועוד. מהחומר הראיות עולה, כי הטענה העיקרית שהועלתה על ידי התובע באופן חוזר ונשנה בזמן אמת, כמו גם במסגרת ניהול ההליך, עניינה בהעדר חלוקת סמכויות ברורה בינו לבין המפע"ר, ובחוסר שביעות רצון מתחומי האחריות והמטלות שקיבל במסגרת חלוקת התפקידים שקבע מר שוורצמן. לעומת זאת, התובע אינו מעלה טענה של אי חוקיות בכל הנוגע לסמכויות שניתנו לו ואינו טוען שמדובר בהפרת הסכם העבודה עימו. הדברים עולים מהאמור

בסיכום הדיון מיום 13.1.2021 (ר' נספח 8 לתצהיר גב' תא שמע, בסעיפים 2d, 3b ו- 4c) וכן מעדותו של התובע לפנינו (ר' פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 98 שורות 37-38, עמוד 99 שורות 1-2, 7-9), ותומכים יותר במסקנה כי לא מדובר בשלילת סמכויות קנויות, אלא בחלוקה מחדש של תחומי אחריות, אשר מצויה בסמכותו של מר שוורצמן כמפע"ר. בין כך ובין כך נראה, שחלק ניכר מתחומי העיסוק המפורטים בנספח ב' לכתב התביעה באו לידי ביטוי בעשייה של התובע כפי שפורטה בסעיף (א) לעיל.

<u>תמיכה במסקנה לפיה אין המדובר בשלילה גורפת אלא בחלוקה חדשה של סמכויות, מצאנו גם בעדויות עדי התובע, כדלקמן</u>:

- **עדותו של העד מר דני חנוך**, ממונה בטיחות בחברה פרטית אשר שימש כמפקח עבודה במינהל בתקופה 6/2016 – 5/2022 - העד ציין בתצהירו (ר' בסעיפים 16-17) כי התובע "הודר בפועל מתפקידו ומסמכויותיו", וציין למשל את נושא "טיפול בכ"א" שהתובע טיפל בו בעבר. עם זאת, בחקירתו הנגדית של מר חנוך הדברים התחדדו ועלה, כי העד התייחס בטענה זו לתחומים ולעניינים בהם עסק התובע בתפקידו הקודם כמפע"ר בפועל, ונלקחו ממנו לאחר שסיים תפקיד זה. זאת, כאשר גם לשיטתו של מר חנוך, מדובר בסמכויות הנתונות גם למפע"ר שהינו הסמכות העליונה במינהל (ר' פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 27 שורות 27-31, עמוד 26 שורות 22-23 ו- 31-32, עמוד 25 שורות 15-20, עמוד 19 שורות 7-21, עמוד 18 שורה 13, עמוד 15 שורות 18-24). זאת ועוד, עלה גם מדבריו של מר חנוך בעדותו לפנינו, כי עיקר תלונתו של התובע עניינה בהעדר הגדרת תפקיד ברורה לאחר תום תקופת החפיפה (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 27 שורות 11-15), דבר אשר מחזק את המסקנה לפיה מדובר בחלוקה מחדש של הסמכויות ולא בשלילת סמכויות קנויות.
- **עדותו של העד מר יאיר גולן** – העד ציין בעדותו לפנינו, כי על פי התרשמותו ביחס לתובע "האיש לא ממוצא [צ"ל ממוצה] נכון אל מול תחומי אחריותו ואל מול תפקידו" (פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 41 שורות 8-9). דברים אלה של העד מצביעים על קיומה של חלוקת תפקידים שאינה מיטבית לטעמו, ופחות על שלילת סמכויות סטטוטוריות או קנויות. עוד עולה מעדותו של מר גולן, כי הבעייתיות שהייתה לדידו, אינה חריגה של מר שוורצמן מסמכותו בקשר עם

ביצוע חלוקה העבודה, אלא מצב היחסים הבינאישיים בין הצדדים (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 41 שורה 37-36).

(ג) גרסתו של התובע אודות שלילת סמכויותיו בתחום ניהול כוח האדם במינהל אינה קוהרנטית, ולא הוכח כי עמד ביסודה מניע של התנכלות מצד מר שוורצמן.

התובע טען, כי אחת הסמכויות המרכזיות שנלקחו ממנו במסגרת התעמרות כלפיו מצד מר שוורצמן, היא ניהול כוח האדם במינהל. התובע העלה בחקירתו הנגדית שתי גרסאות שונות לעניין מועד שלילת סמכותו לניהול ענייני כח האדם. תחילה העיד התובע, כי שלילת סמכויותיו, לרבות טיפול בכח האדם, התרחשה במאי 2020, כעבור חצי שנה מכניסתו של מר שוורצמן לתפקידו. זאת, בעקבות שני אירועים שהיו באותה תקופה, אשר מר שוורצמן "התהפך" בעקבותיהם (פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 92 שורות 22-4). לעומת זאת, בהמשך החקירה הנגדית טען התובע, כי מר שוורצמן לקח את ניהול כח האדם לידיו **עם כניסתו לתפקיד**, וכי התובע גילה כבר בדצמבר 2019 שהאחריות לניהול העובדים נלקחה ממנו: "מרגע כניסתו לתפקיד הוא לקח את כל ניהול כוח האדם והשאיר אותי מהרגע שהוא נכנס לתפקיד השאיר אותי ללא עובדים מתחתיי... בסוף שנה כשבאתי למלא להם נוכחות פתאום ראיתי שאף אחד לא מתחתיי" (עמוד 92 שורות 27-25, ור' גם עמוד 93 שורות 35-29). גרסתו של התובע בעניין זה היתה לא עקבית. לאחר עיון בחומר הראיות, אנו מעדיפים את הגירסה השניה המובאת בחקירתו הנגדית של התובע, ולפיה הסמכות לטיפול בענייני כח אדם הועברה למר שוורצמן עם כניסתו לתפקיד. שכן, גירסה זו עולה בקנה אחד עם האמור בעניין זה בתצהירה של מנהלת אגף הון אנושי הגב' תא שמע (ר' סעיף 9), המופקדת על טיפול בענייני כח האדם במשרד. ברי, כי הקביעה שהעברת סמכויות ניהול כח אדם מהתובע למר שוורצמן נעשתה עם כניסתו מר שוורצמן לתפקיד המפע"ר, שומטת את הבסיס תחת הטענה כי הדבר נעשה מתוך מניע של התנכלות לתובע. הדברים אמורים גם בשים לב לגרסת שני הצדדים, כי יחסי העבודה בין התובע למר שוורצמן היו תקינים ואף קרובים בחודשים הראשונים של תקופת העבודה המשותפת (ר' פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 97 שורה 30, פרוטוקול 20.3.2025 עמוד 14 שורות 12-11, עמוד 15 שורות 3-2). נציין, כי לנוכח האמור, גרסתו של מר שוורצמן לפיה התובע ביקש להעביר אליו את נושא כוח האדם

בתחילת כהונתו כמפע"ר (סעיף 31 לתצהירו, פרוטוקול 20.3.2025 עמוד 14 שורות 1-7) מסתברת יותר מגרסתו של התובע בדבר מעשה התעמרות בהקשר זה.

31. **בידוד חברתי והקטנת מעמדו המקצועי של התובע על ידי מר שוורצמן -**
לאחר שמיעת העדויות ובחינת מכלול החומר הראייתי אשר נפרש לפני בית הדין, לא ניתן לקבוע, כי הוכחו טענות התובע בדבר בידוד חברתי או הקטנת מעמדו המקצועי על ידי מר שוורצמן.
התובע העלה בתצהירו טענות שונות בעניין הקטנת העשייה המקצועית שלו ונידויו החברתי על ידי מר שוורצמן, ובכלל זה מתן הוראה "לכל העובדים במשרד" שלא לדבר או להתייעץ עימו (ר' למשל סעיפים 28-29, 260, 242-245). טענות אלה הוכחשו על ידי מר שוורצמן (ר' בסעיף 34 לתצהירו), ולא מצאנו כי קיימת לגביהן תמיכה מספקת בחומר הראיות:

<u>העד מטעם התובע, מר דני חנוך</u> טען בתצהירו, כי מר שוורצמן "רמז שכדאי לדבר איתו ולא עם אריק ובשלב מאוחר יותר אמר זאת בצורה ברורה" (סעיף 13). עוד טען, כי במספר פגישות, פרונטליות ובזום, מר שוורצמן ניסה "להשתיק ולגמד" את התובע מבחינה מקצועית (סעיף 12). עם זאת, בעדותו לפנינו, לא ידע העד להצביע על דוגמא קונקרטית של השתקה או הקטנה של התובע, והתרשמנו כי השיב בצורה כללית ואף מתחמקת (ר' למשל, פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 17 שורה 38, עמוד 18 שורות 2-4). קושי נוסף בעדות זו מצוי בכך, שהעד ציין את 'ישיבת הפיגומים' בה דנו באכיפה והפעלה של התקנות, כדוגמא לישיבת זום בה לטענתו הושתק התובע (פרוטוקול עמוד 17 שורות 8-11). אלא, שעל פי התיעוד הקיים בחומר הראיות, ישיבת זום שעסקה באכיפה בנושא פיגומים נערכה ביום 11.8.2022, כאשר לא הוצג תיעוד אחר. זאת, בעוד שלגרסת העד, הוא סיים את עבודתו במינהל בחודש מאי 2022 (סעיף 3 לתצהירו). יש לציין בהקשר זה, כי מר שוורצמן טען בתצהירו, שלא זכורה לא כלל השתתפות של מר חנוך בישיבת זום בנוכחותו (סעיף 90). בנוסף, משתמע מעדותו של מר חנוך, כי הוא דיבר והתייעץ עם התובע גם "משנת 2021", זאת, באופן שאינו מתיישב עם טענתו כי משנת 2021 נאלץ שלא לפנות לתובע עקב דרישת מר שוורצמן (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 21 שורות 12-15, עמוד 16 שורות 16-21). נוסיף, כי התובע אישר בעדותו לפנינו, שמר חנוך היה מתייעץ איתו מקצועית, מבלי שסייג את דבריו, לרבות לגבי תקופת

זמן (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 58 שורות 32-29). מעבר לכך התרשמנו, כי קיימת עויינות אישית ניכרת של מר חנוך כלפי מר שוורצמן. הדבר ניכר בתשובותיו של העד בחקירה הנגדית, בהן נקט באופן חוזר ונשנה בלשון עויינת ומזלזלת בהתייחס למר שוורצמן, גם היכן שהדבר לא נדרש לצורך מתן מענה לשאלת ב"כ הנתבעת (ר' למשל: "חזי לא היה רלוונטי בכלל לתפקיד הזה" - פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 15 שורה 31 ; "היה מינוי פוליטי והוא לא היה רלוונטי לתפקיד" - עמוד 16 שורה 3 ; "חזי לא נעים לי להגיד שהוא לא רלוונטי לתפקיד" – עמוד 18 שורה 7 ; "מי זה חזי?" – עמוד 18 שורה 23 ; "הוא הסמכות העליונה... אבל לא חזי במקרה ובסטטוס שלו הוא לא בעל הכישורים" – עמוד 19 שורה 9). עוד עולה, כי העד סבור, שמר שוורצמן פעל בעניינו שלו ממניעים זרים, הן בנוגע לאי בחירתו למפקח עבודה אזורי במכרז בו התמודד, והן בנוגע להתראה שקיבל מהלשכה המשפטית בעניין הפרת תקופת צינון (ר' תצהיר העד סעיפים 11, 28-25, וכן פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 18 שורה 39 עמוד 19 שורה 1, עמוד 17 שורות 24-20). בנסיבות אלה, עולה חשש ממשי למגמתיות בעדותו של מר דנוך, ויש להביא עניין זה בחשבון בעת קביעת משקלה של העדות במכלול הראיות. מהטעמים האמורים, אנו סבורים, שלא ניתן לבסס על עדות זו לכשעצמה ממצא כלשהו, וכי בנסיבות העניין, היא אף אינה מהווה חיזוק בעל משקל ממשי לטענתו הכללית של התובע בדבר בידודו והקטנתו המקצועית. נוסיף, כי החלקים בתצהירו ובעדותו של מר חנוך הנוגעים לדברים שלכאורה נאמרו לעובדים אחרים, אשר מהווים עדות מפי השמועה, או הנוגעים לספקולציות ופרשנויות שלו ביחס לרצונותיו ומטרותיו של מר שוורצמן ביחס לתובע, נעדרים משקל ראייתי ממשי.

<u>תמלולי הקלטות שצורפו לתצהיר התובע</u> - התובע צירף לתצהירו תמלולים של שיחות טלפון שקיים עם גורמים שונים, לרבות מר שוורצמן, אשר תומכים לטעמו בטענותיו בדבר בידודו החברתי.

<u>השיחה בין התובע לבין מר יגאל מאור, מנהל רשות הספנות והנמלים בתקופה הרלוונטית (נספח ה)</u> - שלא כנטען על ידי התובע (סעיף 243 לתצהיר), לא מצאנו בתמליל השיחה ביסוס לטענה אודות בידודו או הקטנתו המקצועית. מתמליל השיחה עולה, כי מר מאור התרשם שמר שוורצמן נעלב מביטול פגישה שנקבעה ביניהם, אשר נועדה להתקיים עם גורמים נוספים. עולה מדבריו של מר מאור, כי סיבת הביטול היתה קידום הטיפול בנושא שעל הפרק על ידי התובע והלשכה

המשפטית, באופן שלדעת מר מאור ייתר את קיום הפגישה. עוד עולה, כי להבנתו של מר מאור, מר שוורצמן סבר, שקיום הפגישה לא התייתר. אלא, שלא עולה מתמליל השיחה, כי מר מאור נדרש על ידי מר שוורצמן שלא לדבר עם התובע, או כי קיבל איום לפיו הנושא שעל הפרק לא יקודם אם ידבר עם התובע. אכן, מר מאור אומר בשיחה: "אני מקווה שזה שדיברנו איתך לא יהרוס עכשיו את הכל" (עמוד 5 לתמליל שורות 85-84). אולם, לא ניתן להסיק מתהייה זו של מר מאור, כי מר שוורצמן הורה לו שלא לשוחח עם התובע או איים שהנושא לא יקודם אם ישוחח איתו. נציין, כי גם התובע לא טען שהטיפול בנושא עוכב על ידי מר שוורצמן. זאת ועוד. לא עולה מהתמליל כי התובע הודר או הוקטן מקצועית, אלא אף להיפך: עולה מהתמליל, שהתובע עבד בשיתוף הלשכה המשפטית והוביל את הטיפול המקצועי בסוגיה מול מר מאור. עוד עולה, שגם לאחר שנאמרו הדברים בהתייחס למר שוורצמן בשיחה עם מר מאור, התובע המשיך את הטיפול מול מר מאור ופעל לצירוף היועצת המשפטית לשיחה ביניהם (ר' עמוד 8 לתמליל).

<u>תמליל שיחה של התובע עם העובד מר אורי קפלן (נספח ט)</u> - בנסיבות העניין, לא ניתן לראות באמור בתמליל חיזוק לטענת התובע בעניין בידוד מקצועי. שכן, גם אם המשפט המופיע בעמוד 1 שורה 14 לתמליל ומשויך למר קפלן: "התבקשתילא להרחיב בדיבורים איתך", מתייחס למר שוורצמן - והדבר לא נאמר באופן מפורש - הרי שלא ניתן לקבוע שהוא נאמר כהנחייה כללית ולא בהקשר של האירוע המסויים שנדון בשיחה. יתרה מכך, מתמליל השיחה של התובע עם מר שוורצמן ממשרדה של גב' תא שמע בהשתתפות נציגי משאבי אנוש (נספח ו) ניתן לראות, כי בשלב מסויים מר שוורצמן מצרף לשיחה את מר קפלן וזה מכחיש שנאסר עליו לדבר עם התובע (ר' עמוד 8 שורות 16-14 לתמליל). בשים לב לאי הבהירות העולה מהתמלילים בעניין זה, העובדה שהתובע לא ביקש לזמן את מר אורי קפלן למתן עדות בהליך פועלת לחובתו.

<u>תמליל השיחה מיום 3.2.2021 בין התובע למר שוורצמן ומר טל רותם מתחום עיצומים (נספח ח)</u> כולל אינדיקציות שאינן תומכות בטענות התובע אודות בידוד, כאשר התובע עצמו אומר במהלך השיחה (ר' בעמוד 19 לתמליל): "אני עושה שיחה עם כולם..", "כולם מקורבים אלי, הכל בסדר זה בסדר גמור".

עוד בקשר לטענה אודות בידודו המקצועי, טען התובע בתצהירו, כי עו"ד יובל אביעד מהלשכה המשפטית אמר לו "בתאריך ה 3 ליולי" באופן ברור כי מר שוורצמן אסר עליו לדבר איתו ללא אישורו או מבלי לצרפו לשיחה (ר' סעיף 283). התובע ציין כי יש לו על כך "אינדיקציות", אך לא צירף ראיה כלשהי לתמיכה בטענה זו, ולא ביקש לזמן לעדות את עו"ד אביעד. עוד טען התובע בתצהירו, כי ביום 29.6.2022 פנה מר שוורצמן ללשכה המשפטית בדרישה שנציגי הלשכה המשפטית לא ינהלו איתו שיח (ר' סעיף 285). טענה זו לא נתמכה אף היא בראיה חיצונית, ולא התבקש על ידי התובע זימונם של גורמים מהלשכה המשפטית למתן עדות. התובע גם לא ביקש לזמן לעדות מפקחים או עובדים אחרים במינהל לתמיכה בטענתו אודות מתן הוראה על ידי מר שוורצמן שלא לפנות אליו, ולא הובאו על ידי התובע ראיות חיצוניות או עדויות לביסוס טענותיו בתצהירו בדבר הפצת שמועות לגביו על ידי מר שוורצמן (ר' סעיף 284).

מסקנת הדברים היא, כי אין די בראיות שהונחו לפני בית הדין, על מנת לקבוע שהתובע הרים את נטל ההוכחה בנוגע לטענתו שמר שוורצמן הורה ל"כל העובדים במשרד" שלא לדבר עימו.

כפי שעמדנו על כך, התובע נמנע מהבאת עדויות ישירות של עובדים אשר קיבלו לטענתו הנחיה כזו ממר שוורצמן, ולא ביקש לזמן עדים מטעם בית הדין לעניין זה, והדבר פועל לחובתו. זאת, פרט לעדותו הישירה של מר חנוך לגבי מתן הנחיה כאמור, אשר הגענו למסקנה שאין לתת לה משקל ראייתי. למעשה, הראיות שהונחו לפני בית הדין מקורן בדבריו של התובע עצמו בזמן אמת (ר' למשל: עדות תא שמע, פרוטוקול 20.3.2025 עמוד 4 שורות 17-16, עדות קובי שלם פרוטוקול 20.3.2025 עמוד 47 שורות 5-4); בגירסתו של התובע עצמו במסגרת ההליך לגבי דברים שנאמרו לו על ידי עובדים אחרים שלא הובאו למתן עדות; או במסמכים וראיות אשר לא ניתן להסיק מהם את המבוקש על ידי התובע. בנסיבות אלה, לנוכח הכחשתו הברורה של מר שוורצמן כי נתן הנחיה כזו לעובדים, ומשאין מחלוקת כי מר שוורצמן פנה בזמן אמת בנוכחות התובע לעובדים מסויימים שהתובע טען שקיבלו הנחיה לא לדבר עימו והם הכחישו את העניין - הגענו לכלל מסקנה, כי אין די בראיות העקיפות שהונחו לפני בית הדין, כדי להרים את נטל ההוכחה בעניין בידודו המקצועי של התובע.

<u>טענת התובע בעניין שלילה גורפת של עמדותיו המקצועיות על ידי מר שוורצמן</u>

מחומר הראיות עולה, שהתגלעו לא פעם חילוקי דעות מקצועיים בין התובע לבין מר שוורצמן. עם זאת, לא מצאנו תמיכה ראייתית ממשית לטענה בדבר פגיעה בתדמיתו המקצועית של התובע או שלילה גורפת של עמדותיו על ידי מר שוורצמן. יותר מכך, מתכתובות דואר אלקטרוני מהתקופה הרלוונטית שצירף התובע לכתב התביעה ניתן להתרשם, כי מר שוורצמן נותן משקל לדעתו של התובע, וגם היכן שקיימת אי הסכמה מקצועית בין השניים, לא מצאנו כי ננקטה על ידי מר שוורצמן לשון מקטינה או פוגעת ביחס למעמדו המקצועי או לעמדותיו של התובע (ר' למשל, התכתבות מיום 9.12.2021 בעניין זליגת מידע פנימי של המינהל מהמעבדה לגורמי חוץ - נספח כב לכתב התביעה; התכתבות מימים 25-28.8.2022 בעניין ביצוע ניטורים - נספח יא לכתב התביעה). התובע לא הצביע על דוגמאות קונקרטיות הנתמכות בראיה חיצונית, מהן עולה אחרת. זאת ועוד, עולה באופן ברור מחומר הראיות, שבמקרים מסויימים, התובע פעל בעניינים מהותיים באופן עצמאי מול גורמים חיצוניים, בניגוד לעמדתו או ללא יידועו של מר שוורצמן, ולא היסס להביע את דעתו החולקת על זו של מר שוורצמן. דוגמא לכך קיימת למשל, בטענתו של מר שוורצמן אשר לא נסתרה, לפיה התובע העניק פטור מתקנות גובה מסויימות לנתב"ג ללא יידוע או אישור של מר שוורצמן. זאת, חרף חשיבות העניין ומורכבות השלכותיו (ר' תצהיר שוורצמן סעיף 99 ופרוטוקול דיון 20.3.2025 עמוד 39 שורות 29-32). דוגמא בולטת נוספת, היא עבודתו הישירה של התובע עם צוות סגן השרה דאז בעניין מתווה תיקון תקנות הפיגומים, אשר לא הייתה מתואמת עם עמדותיו של מר שוורצמן (ר' סעיף 320 לתצהיר התובע, סעיף 48 לתצהיר מר שוורצמן). בהקשר זה, התובע עצמו העיד (ר' סעיף 224 לתצהיר התובע), כי אמר למר שוורצמן בישיבה בפני סגן השרה מר גולן, כי מר שוורצמן "טירפד ביודעין את המתווה שאושר על ידי סגן השרה ומשיקולים זרים...". דוגמא נוספת מצויה בנושא של עיצום כספי, אשר התובע טען לגביה, כי הביע את דעתו המנוגדת לזו של מר שוורצמן בפני הלשכה המשפטית בהתכתבות מספטמבר 2022 (סעיף 81-82 לתצהיר). נוסיף, כי לגרסת התובע, הוא הביע לאורך תקופת העבודה המשותפת את דעותיו ומחאותיו בפני מר שוורצמן ובפני גורמים אחרים במינהל, לרבות הבהרה שלא ישתף פעולה עם התנהלויות שאינן תקינות לטעמו (ר' למשל, סעיף

232 לתצהיר התובע, וגם בתמליל שיחה של התובע עם מר שוורצמן ממשרדה של גב' תא שמע ובהשתתפות נציגי משאבי אנוש - נספח ו לתצהיר התובע עמוד 3 שורה 24).

התמונה המצטיירת מכל האמור, אינה של עובד המתנהל בחשש במקום העבודה, או מתוך תחושה של ביטול או גימוד מקצועי מצד הממונה שלו. מסקנה זו מתיישבות גם עם העובדה עליה אין חולק, שמר שוורצמן העניק לתובע באופן עקבי ציונים טובים בקריטריונים המקצועיים במסגרת הערכות עובד שנתיות שניתנו במהלך תקופת עבודתם המשותפת, וכן פירט את תרומתו המקצועית למינהל במסגרת המלצתו מיום 19.10.2021 לקידום התובע לשכר מומחים. זאת ועוד, במסגרת ההערכה בוועדה במכרז למנהל תחום בטיחות הציבור בו התמודד התובע, העניק לו מר שוורצמן ציון גבוה בקריטריונים המקצועיים (ר' טופסי הערכות עובד ומסמך תיעוד מהלך ועדה שצורפו כנספח י' לתצהיר התובע, והאמור בהמלצה לשכר מומחים- נספח 9 לתצהיר מר שוורצמן).

<u>התייחסות לטענות התובע בנוגע למקרי הדרה מקצועית קונקרטיים</u>:

א. התובע טען בתצהירו, כי הודר מישיבה של ועדת ההסמכה שהתקיימה ביום 23.8.2022, למרות שהדיון נגע לתחום אחריותו (סעיפים 271-268). מר שוורצמן טען בתצהירו, כי הוא אינו זוכר אם התקיימה פגישה כזו (סעיף 83). משהתובע לא צירף ראיה חיצונית לתמיכה בטענתו ולא ביקש לזמן עד כלשהו בעניין זה, ובכלל זה העובד אריק טייב שלטענתו נכח בדיון, לא ניתן לקבוע על יסוד טענות התובע ממצא בדבר הדרה.

ב. לטענת התובע, מר שוורצמן "ייתר" ו"מידר" אותו מתהליך אישור עגורני צריח (סעיפים 280-273 לתצהירו), והחליף אותו במר דוד נגר. לטענת מר שוורצמן בתצהירו, הנושא היה מלכתחילה בטיפולו של מר נגר והועבר זמנית לתובע לצורך בירורים מקצועיים שנדרשו במסגרת עבודתו השוטפת של מר נגר, כאשר בפועל, הוא (מר שוורצמן) קיבל החלטות בנושא לאחר שקיבל חוות דעת גם ממר נגר וגם מהתובע (סעיף 84 לתצהירו). התובע מפנה בתצהירו להתכתבויות דואר אלקטרוני שצורפו כנספח לג לכתב התביעה, כאסמכתאות רלוונטיות לביסוס טענתו בעניין זה. אלא, שעיון בתכתובות אלה מעלה, שהן אינן מבססות את טענתו של התובע. יתרה מכך, בהודעת דואר אלקטרוני מיום 29.8.2022 הנכללת

בתכתובת שהגיש התובע מציין מר שוורצמן, כי "אריק שמילוביץ או דוד נגר מאושרים מבחינתי לאשר למשרד התחבורה ייבוא על פי התאמה לדגם שרשום בפנקס עגורני צריח", דבר שאינו מתיישב עם טענתו של התובע בעניין הדרה מטיפול בנושא. עוד טען התובע בתצהירו, כי "לו היה ניתן לזמן או לקחת עדות ממר נגר, אין לי ספק שבית המשפט היה מזדעזע מהעדות שלו", אך זאת, מבלי שהתובע ביאר מדוע נמנע ממנו לבקש את זימונו של מר נגר. בנסיבות אלה, לא ניתן לקבוע ממצא בדבר הדרה מקצועית על יסוד טענות התובע בעניין זה.

ג. מר שוורצמן אישר בעדותו, כי פנה במהלך מרץ 2022 לאגף הון אנושי וביקש כי פניות ותשובות מהם ייעשו דרכו ולא באמצעות התובע (פרוטוקול 20.3.2025 עמוד 19 שורות 16-34). גרסה זו תואמת את גרסתה של הגב' תא שמע בתצהירה (סעיף 10). מר שוורצמן נימק הנחיה זו, בכך שהתובע נחשף למידע אישי של עובדים, לרבות מר שוורצמן עצמו, והשתמש בו לרעה, למשל בדרך של איום על עובדים וגילוי מידע שלא לצורך (ר' פרוטוקול דיון מיום 20.3.2025 עמוד 19 שורות 16-34). טענה זו לא נסתרה והתובע אף לא התייחס אליה בסיכומיו. בנסיבות אלה לא ניתן לקבוע, כי מסתבר יותר שבבסיס התנהלות זו קיימת כוונת הדרה או התנכלות, מאשר שמדובר בהחלטה לגיטימית במסגרת סמכותו הניהולית של מר שוורצמן.

ד. אשר להודעת הדואר האלקטרוני מיום 19.6.2022, שעוסקת בביטול ההכרה בתואר שני כשווה ערך לקורס ממונים (ר' בנספח לה לכתב התביעה), בה ציין מר שוורצמן כי הביטול נעשה "שרירותית" על ידי התובע – באנו לכלל מסקנה, כי בשים לב למארג הראייתי בכללותו, אין די באמור בהודעה זו לכשעצמו, כדי להוכיח את טענת התובע בדבר ביטול או הקטנה מקצועית שלו על ידי מר שוורצמן, לא כל שכן באופן שיטתי או חוזר.

<u>[ב] טענות התובע אודות "יחס מיוחד" ודווקני בנוגע ל"תנועה מחוץ למשרד" לא הוכחו</u>

32. התובע העלה טענה זו באופן כללי (סעיף 30 לתצהירו). מר שוורצמן בתצהירו הכחיש את הטענה (סעיף 63). עיון בחומר הראיות מעלה, כי לא קיימת תמיכה ממשית לטענתו הכללית של התובע, ואף קיימות אינדיקציות לחופש פעולה ותנועה של תובע בעבודתו. בתוך כך למשל, העדויות בדבר השתתפות של התובע

בסיורים ופגישות חוץ עם צוות סגן השרה דאז מר גולן, כפי שפרטנו אותן. נעיר, כי לטעמנו, קבלת דיווח ומידע אודות מקום הימצאותם של עובדי המינהל - האם הגיעו לעבודה או נעדרים, וככל שנמצאים בעבודה היכן הם מבצעים את עבודתם – דוגמת ההתכתבות מיום 26.7.2022 שצורפה כנספח 19 לתצהיר מר שוורצמן, היא לגיטימית ומצויה בגדרי הפררוגטיבה הניהולית של המעסיק, ואין בה לכשעצמה כדי לבסס טענת התעמרות.

33. **'אירוע הר הרצל'** - עיקר טענות התובע בקשר לאירוע הדלקת המשואות בהר הרצל הוא, כי מתוקף תפקידו כסגן מפע"ר, השתתף ביום 2.5.2022 כגורם מלווה ומייעץ בהכנות לטקס. לטענת התובע, בשל השתתפותו בהכנות לטקס, מר שוורצמן הגיש נגדו 'תלונת שווא' לממונה על המשמעת, ולא אישר לו את דו"ח הנוכחות לחודש מאי 2022. עוד טען התובע, כי מר שוורצמן שיתף בעניין את מר עודד בר מעוז, אשר היה מפקדו של התובע בצבא. התובע סבור, כי התנהלותו של מר שוורצמן בעניין זה מהווה התנכלות, מתוך מטרה לפגוע בו ולהשפילו (סעיפים 175-204 לתצהירו). מנגד, טען מר שוורצמן, כי הטקס בהר הרצל מוגדר כ'אירוע המוני', אשר אינו נמצא בתחום אחריות המינהל, ובהתאם, לא נדרשת הגעה של עובד מטעם המינהל לפקח על הנעשה שם (סעיפים 60-54 לתצהירו). מר שוורצמן חזר על טענה זו גם בעדותו לפנינו, תוך שהבהיר, כי האירוע מצוי בתחום אחריותה של המשטרה (פרוטוקול 20.3.2025 עמוד 22 שורה 26-20, 35-31, 13-2). עוד טען מר שוורצמן, כי התובע לא יידע אותו על יציאתו להר הרצל, וכי התובע ביקש על דעת עצמו מעובד המינהל במחוז תל אביב להוציא צווים על ליקויים במקום, מבלי לפנות למפקח של מחוז ירושלים. זאת, אף שמדובר באזור המצוי מחוץ לתחום השיפוט של מחוז תל-אביב. מר שוורצמן טען, כי לאור התערבותו המקצועית של התובע בכובעו כסגן מפע"ר, המינהל היה עלול לשאת באחריות לכך, לו היה מתרחש במקום אירוע בטיחותי. עוד ציין מר שוורצמן, כי לבסוף, ולבקשת סמנכ"לית אגף הון אנושי, אישר את דו"ח הנוכחות של התובע. אשר לשיתוף מר בר מעוז בעניין ציין מר שוורצמן, כי באותה תקופה, שימש מר בר מעוז כיועץ סגן השרה יאיר גולן והוא נהג לשוחח עימו מידי יום ודיבר איתו על הנושא ללא כוונת התנכלות לתובע.

לאחר בחינת חומר הראיות, קיים קושי בקבלת טענותיו של התובע כי התנהלותו של שוורצמן בקשר לאירוע הר הרצל מהווה התנכלות, כמפורט להלן: **ראשית**,

מחומר הראיות אשר הונח לפני בית הדין עולה, כי קיים, לכל הפחות, ספק ממשי בשאלה האם טיפול באירוע המוני מצוי בתחום אחריותו של המינהל. הדברים אמורים, בין היתר, בשים לב לאלה: מר ארז מימון לא סיפק תשובה חד משמעית לשאלה זו בעדותו לפנינו (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 12 שורות 38-9, עמוד 13 שורות 6-1); בהתכתבות וואטסאפ בין התובע למר שוורצמן מיום 19.6.2022 (נספח 18 לתצהיר מר שוורצמן) התובע עצמו אישר שהנושא לא בתחום עיסוקו של המינהל, ובתגובה להודעת מר שוורצמן לפיה "אנחנו לא עוסקים באירועים המוניים", השיב התובע "נכון"; בהתכתבות דואר אלקטרוני מיום 20.6.2022 בין מר שוורצמן למר משה אביב, מנהל מרכז ההסברה (צורף במסגרת נספח כט לכתב התביעה) ציין מר אביב בין היתר כי "ידוע וברור כי למינהל ולזרוע העבודה אין כלל וכלל אחריות באירוע"; בתמליל השיחה בין התובע למר אביב (נספח ד לתצהיר התובע) ציין מר אביב בין היתר "אמרתי לו... אריק עוזר לנו שנים רבות חלק מאיתנו. אמרתי לו בוא שלא תתבלבל מי שנושא באחריות זה אני.. אנחנו בכלל לוקחים אותו כאילו לתת לנו מהידע שלו" (עמוד 3 שורות 45-41 לתמליל) וגם "לא ביקשנו שתיקחו אחריות על זה... יש פה משהו שאנחנו כבר מורגלים אליו" (עמוד 4 שורות 53-52 לתמליל). חשוב לציין, כי אין אנו נדרשים להכריע בשאלת אחריות המינהל לאירוע, ונראה, שדי בקיומו של ספק ממשי בשאלה זו כדי להחליש את הטענה אודות רדיפה או כוונת התנכלות מצד מר שוורצמן בכך שדיווח לממונה על המשמעת על אי תקינות בהתנהלותו התובע בעניין זה, ובכך שעיכב את אישור דו"ח הנוכחות עד לבירור הנושא מול התובע. **שנית**, עולה מתכתובת הוואטסאפ מיום 19.6.2022, כי גם התובע סבר שיש לערב את מר שלם בעניין ולהיוועץ בו, כאשר ציין בהודעה "אתייעץ בנושא עם קובי שלם. אעדכן". **שלישית**, עולה מחומר הראיות, כי פנייתו של מר שוורצמן לתובע בעניין הייתה עניינית ובשפה מכבדת, הוא ביקש ממנו לדייק את הדיווח מהביקור בהר הרצל ל"עבודות בהר הרצל", ואישר לבסוף את דו"ח הנוכחות.

אשר לשיחתו של מר שוורצמן עם מר בר מעוז אודות ביקור התובע בהכנות לאירוע הר הרצל - לא מצאנו שיש לראות בשיתופו בעניין של מר בר מעוז, ששימש אז כיועץ סגן שרת הכלכלה/המוסד לבטיחות, כמעשה התנכלות כלפי התובע. זאת, גם לנוכח המחלוקת המקצועית שהתגלעה בין התובע לבין מר שוורצמן בנוגע להשתתפותו באירוע.

[ג] טענת התובע בדבר סירוב סלקטיבי מצד מר שוורצמן לאשר יציאה לימי עיון, לא הוכחה

34. מדובר בטענה שנטענה בכלליות, ללא התייחסות מפורשת לתובע (ר' סעיף 297 לתצהיר התובע), הוכחשה על ידי מר שוורצמן (סעיף 85 לתצהירו), ולא נתמכה בראיה חיצונית.

[ד] טענת התובע אודות טרפוד השתתפותו במכרזים על ידי מר שוורצמן לא הוכחה

35. התובע התייחס בטיעוניו להשתתפותו במכרז בין-משרדי לתפקיד מנהל תחום בכיר (בטיחות הציבור) במינהל בחודש אוקטובר 2021 (סעיפים 205-214, 324 לתצהיר). לטענת התובע, מר שוורצמן נקט בעמדה דווקנית ופורמלית, והוא נדרש "במצוותו" לבצע קורס מפקחים על מנת להשתתף במכרז, כאשר רק בעקבות פנייתו של התובע לנציבות שירות המדינה הותרה השתתפותו במכרז, והוא זכה בו. עוד טוען התובע, כי לאחר זכייתו, הפעיל מר שוורצמן לחץ על אגף הון אנושי, מתוך רצון להזיזו מתפקידו כסגן מפע"ר. בעקבות לחץ זה, טוען התובע, שקיבל אולטימטום מהגב' תא שמע להודיע החלטתו בדבר איוש המשרה לתפקיד אליו נבחר. בנוסף, טען התובע, כי מר שוורצמן איים עליו שירוקן מתוכן ואף יבטל את התפקיד אליו נבחר. מר שוורצמן בתצהירו (סעיף 81) ובעדותו לפנינו (פרוטוקול 20.3.2025 עמוד 7 שורות 7-9) הכחיש את הנטען, וטען, כי מועמדותו של התובע במכרז לא אושרה תחילה עקב אי הצגת תעודות הסמכה שנדרשו על פי תנאי המכרז, וכי הוא המליץ להכיר בניסיונו המקצועי של התובע כשווה ערך לצורך אישור השתתפות במכרז.

36. חומר הראיות שהוגש בהליך תומך ומתיישב יותר עם גרסתו של מר שוורצמן מאשר עם זו של התובע. בתוך כך, עולה מהודעת דואר אלקטרוני מיום 21.12.2021 (ר' בנספח כט לכתב התביעה), כי לאחר שקיבל הודעה על פסילת מועמדותו במכרז, התכתב התובע עם אגף הון אנושי והלשכה המשפטית, וביקש כי יפנו למר שוורצמן בעניין: "לא ברור לי למה לא פונים למפע"ר בנוגע להכשרה שוות ערך – הוא הכתובת ולא סיגל מרד – זה המנדט שלו ורק שלו". מתכתובת דואר אלקטרוני בין אגף כוח אדם למר שוורצמן (נספח 6 לתצהיר גב' תא שמע) עולה, כי נעשתה פנייה למר שוורצמן ביום 30.12.2021, במסגרתה התבקש לבחון האם הכשרתו הקודמת או ניסיונו של התובע יכולים לשמש חלופה לקורס ממוני בטיחות או מפקחים. עוד עולה, כי מר שוורצמן סיפק ביום 10.1.2022 מענה ענייני וברור לפנייה האמורה, ולפיו אכן ניסיונו והשכלתו של התובע מהווים חלופה. מר שוורצמן שב והבהיר זאת גם בהודעה

מיום 18.1.2022, במענה לבקשת מרכזת בכירה (מכרזים) באגף משאבי אנוש. הגב' תא שמע טענה בתצהירה, כי לאחר שהסוגייה הובאה לפתחו של מר שוורצמן, הוא העביר את האישור הנדרש, אשר איפשר את אישור מועמדותו של התובע במכרז (סעיף 23 לתצהיר).

נוסיף, כי טענות התובע על 'איום' מצד מר שוורצמן כי תפקיד מנהל תחום בטיחות הציבור ירוקן מתוכן או יבוטל, לא הוכחו. בדומה, טענתו של התובע כי פנה לאגף משאבי אנוש בעניין 'האיום' שקיבל ממר שוורצמן לא הוכחה אף היא, והמסמכים בנספח כט לכתב התביעה אליהם הפנה התובע בעניין זה, אינם תומכים בטענתו. מנגד, עולה מתכתובת הדואר האלקטרוני שצורפה כנספח 7 לתצהיר גב' תא שמע, כי התובע נענה שאין כוונה לבטל את התפקיד בו זכה. הגב' תא שמע אף אישרה בעדותה לפנינו, כי נכון למועד מתן העדות, המשרה לא בוטלה (דיון פרוטוקול 20.3.2025 עמוד 5 שורות 18-22), וטענתה זו לא נסתרה.

37. התובע טען, כי מר שוורצמן העניק לו ציונים נמוכים כחבר בוועדת בוחנים במכרז לתפקיד מנהל תחום בכיר בטיחות הציבור (סעיפים 324, 317). עיון בהערכות שניתנו על ידי מר שוורצמן ביום 29.5.2022 (נספח י לתצהיר התובע) מעלה, כי בקריטריונים המקצועיים העניק מר שוורצמן לתובע ניקוד גבוה, וכי הניקוד הנמוך ניתן ביחס לקריטריונים בתחום הבין-אישי והניהולי בלבד. בהתחשב בחומר הראיות שהונח לפני בית הדין (ר' להלן הדיון בעניין התנהלות התובע ותרומתו לאקלים השלילי במקום העבודה), לא ניתן לקבוע, שמסתבר יותר שההערכה האמורה ניתנה על ידי מר שוורצמן על רקע נקמני או התנכלותי.

38. נוסיף, כי התובע לא פירט טענות קונקרטיות ולא צירף אסמכתאות בנוגע למכרזים אחרים בהם לטענתו הגיש מועמדות וחוות דעתו של מר שוורצמן הייתה חסרה לגביהם (סעיף 315 תצהירו).

39. לאור האמור, יש לדחות את טענת התובע בעניין "טרפוד" השתתפותו במכרזים על ידי מר שוורצמן.

[ה] <u>טענות התובע בעניין גערות, השפלות וצעקות מצדו של מר שוורצמן</u>:

40. נדון תחילה בטענות התובע המתייחסות לאירועים קונקרטיים.

(א) **<u>הישיבה אצל סגן השרה מר גולן ביום 20.6.2022</u>** - התובע תיאר בתצהירו, כי **במהלך הישיבה**, אמר למר שוורצמן "שהוא טירפד ביודעין את המתווה שאושר

על ידי סגן השרה ומשיקולים זרים..."', וכי **לאחר הישיבה**, מר שוורצמן פנה אליו ואמר לו שבכוונתו "למרר לו את החיים" על מנת שיעזוב את תפקידו (סעיף 224). העד מטעם התובע, מר אלון הוטר, אשר שימש בתקופה הרלוונטית כראש מטה סגן השרה תיאר בתצהירו, כי היו "צעקות והשתלחות חריגה" של מר שוורצמן כלפי התובע באותה ישיבה (סעיף 12). בחקירתו הנגדית נשאל מר הוטר אודות מלל הצעקות בפגישה האמורה, והשיב "שתוק מי אתה בכלל או משהו כזה..." (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 49 שורות 15-14). עוד עלה מעדותו של מר הוטר לפנינו, כי הוא ראה את הסיטואציה כחריגה לאור אופי העבודה (משרד ממשלתי) והעובדה שלא דובר באירוע חירומי (פרוטוקול עמוד 50 שורות 18-12). יש לציין, כי מר הוטר נשאל שוב במסגרת חקירה חוזרת, אודות המלל בצעקות בפגישה האמורה, וניכר היה כי הוא לא זוכר משהו מסויים מעבר למה שציין בחקירתו הנגדית (פרוטוקול עמוד 51 שורה 2). אולם, לאחר מספר ניסיונות מצד ב"כ התובע, הוסיף מר הוטר "חרא, אפס, כן, יכול להיות" (שורה 4). מר שוורצמן התייחס בתצהירו לנטען בתצהירו של מר הוטר, וטען, כי התובע הוא זה שצעק עליו בישיבה האמורה מול כלל המשתתפים (סעיף 53). מר שוורצמן חזר על גרסה זו בעדותו לפנינו (פרוטוקול דיון 20.3.2025 עמוד 8 שרות 26-25).

בחינת המכלול הראייתי המתייחס לפגישה מיום 20.6.2022 מבסס את המסקנה, כי לא ניתן להגדיר את ההתרחשות בישיבה כמעשה התנכלות או התעמרות של מר שוורצמן בתובע, מהטעמים הבאים: **ראשית ובעל חשיבות**, גרסתו של התובע בתצהירו אודות הישיבה האמורה אינה כוללת צעקות וגידופים מצד מר שוורצמן כפי שתוארו על ידי מר הוטר, או בכלל. בעניין זה יש לציין, כי החלק החמור יותר בעדותו של מר הוטר, אשר כלל מילות גנאי, עלה רק במהלך חקירתו החוזרת, וגם זאת בהיסוס ניכר באשר לעצם אמירתן. לפיכך, משקלם הראייתי של הדברים נמוך. **שנית**, על פי גרסתו של התובע, מר שוורצמן פנה אליו בתום הפגישה, **ולא במהלכה**, ולא עולה מטענות התובע כי הדבר נעשה בנוכחות אחרים. **שלישית**, גם על פי גרסתו של התובע, דבריו הנטענים של מר שוורצמן נאמרו לאחר ובעקבות הטחה של דברים חמורים כלפיו על ידי התובע במהלך הישיבה. חשוב להוסיף, כי מר גולן, אשר ניהל את הישיבה ואשר נטען על ידי מר הוטר כי העיר למר שוורצמן, **כלל לא אזכר את האירוע בתצהירו**. לאור האמור, לא ניתן

לקבוע, שמר שוורצמן התנהל בישיבה מיום 20.6.2022 כנטען על ידי התובע, או באופן העולה כדי מעשה התנכלות כלפי התובע.
נוסיף למעלה מן הנדרש, שגם אם היינו מגיעים למסקנה על יסוד עדותו הישירה של מר הוטר, כי מר שוורצמן צעק או הטיח בתובע מילות גנאי בישיבה מיום 20.6.2022 (ואיננו קובעים כך), לא היה די בכך על מנת לקבוע שעניין זה מהווה התעמרות של מר שוורצמן בתובע. זאת, הן לנוכח העובדה שהתובע מאשר כי הטיח דברים קשים במר שוורצמן במהלך הישיבה, כך שלכל היותר מדובר באירוע צעקות/הטחות הדדי, והן משלא הוכח שמדובר בדפוס פעולה חוזר או שיטתי של מר שוורצמן.

(ב) **<u>ישיבת הזום מיום 11.8.2022</u>** - התובע טוען בתצהירו (ר' סעיפים 286-287) כי במהלך הישיבה, שהייתה מרובת משתתפים, נקט מר שוורצמן כלפיו בלשון מאיימת ותוקפנית והלבין את פניו. התובע הפנה בהקשר זה לנספח לד לכתב התביעה, בו צורפה הודעת דואר אלקטרוני מיום 11.8.2022, ששלח התובע סמוך לאחר הישיבה למר קובי שלם, הממונה על המשמעת, לעו"ד דבורה אבן ספיר מהלשכה המשפטית וכן לגב' שירה שאטו סמנכ"לית מינהל הון אנושי. במסגרת הודעת הדואר האלקטרוני, הלין התובע על כך שבמהלך הישיבה, מר שוורצמן ציין כי התובע היה שותף מלא למדיניות האכיפה, דבר שלטענת התובע אינו נכון. עוד טען התובע בהודעה, שמר שוורצמן אמר לפני כל משתתפי הזום, כי יקרא לתובע לבירור, ואף ציין כי צפוי להתקבל מכתב אנונימי על כך, דבר שלטענת התובע בא להצביע עליו ככותב מכתבים אנונימיים. עוד טען התובע בהודעה, כי מר שוורצמן אמר בישיבה, שהוא לא ישלים עם ההתנגדות של התובע לכל דבר ויפעל על מנת שלא יהיה הסגן שלו. מנגד, מר שוורצמן הפנה בתצהירו, כדוגמא להתנהלות מאיימת ומעליבה של התובע כלפיו, לתכתובת דואר אלקטרוני המתייחסות לאותה ישיבת זום מיום 11.8.2022, אשר נשלחה על ידו באותו יום לממונה על זרוע העבודה באותה עת, הגב' תאיר איפרגן, בסמוך לאחר הישיבה (ר' סעיף 29 ונספח 12 לתצהיר). בהודעה האמורה טוען מר שוורצמן, בין היתר, כי התובע התפרץ באותה ישיבה והודיע שהוא מתנגד למדיניות האכיפה וכופר בסמכותו של מר שוורצמן; כי התובע כינה אותו בכינויי גנאי ובכלל זה 'מושחת' ו'בעל אג'נדה'; והודיע כי הוא לא המנהל שלו וכי יטרפד כל יוזמה שלו. במסגרת אותו נספח, צורפה גם הודעת דואר אלקטרוני שנשלחה באותו יום (11.8.2022)

למר שוורצמן על ידי מנהל תחום בכיר חקירות ואכיפה, מר דורון עזרא, אשר השתתף בישיבת הזום מיום 11.8.2022, ובה הוא מתאר את ההתרחשות בישיבה, באופן המתיישב יותר עם תיאורו של מר שוורצמן. בתוך כך, נכתב בהודעתו של מר עזרא: "לאחר מספר דקות של שיח מתלהם של מר אריק שמילוביץ....מר אריק שמילוביץ סירב להתיישר עם הדברים והדברים גלשו מעבר לשיח מכבד וקראת אותו לסדר מספר פעמים... הודעת לו כי אתה מזמין אותו לשיחה ביום ראשון הוא מסר שאינו חושש מהשיחה ואינו מתכוון הגיע אליה... אריק מגחך על זימונו לשיחה... התנהלות כזאת פוגעת באווירה במינהל...". בנסיבות אלה, לא ניתן לקבוע, כי גרסת התובע באשר להתרחשות הדברים בישיבת הזום מיום 11.8.20222 מסתברת יותר מזו של מר שוורצמן, ולכל היותר, מדובר גם כאן באירוע הטחות הדדי. בנסיבות אלה, לא ניתן לקבוע כי התנהלותו של מר שוורצמן במהלך הישיבה מהווה התעמרות.

(ג) **<u>שיחת הטלפון מיום 3.2.2021 ממשרדו של מר קובי שלם, הממונה על המשמעת, ושיחת הטלפון ממשרדה של גב' תא שמע בהשתתפות נציגי משאבי אנוש</u>** - התובע צירף לתצהירו תמליל של שיחת טלפון שקיים עם מר שוורצמן ממשרדו של מר שלם (נספח ח). לטענת התובע, מר שוורצמן 'השתולל' וצעק עליו במהלך אותה שיחה (סעיף 300, 307 לתצהיר). אלא, שלמקרא התמליל עולה תמונה שונה. נראה, כי במהלך השיחה, הועלו טענות והוטחו האשמות באופן הדדי על ידי שני הצדדים. כך, למשל, מר שוורצמן הלין על כך שהתובע אמר לעובד בכיר במינהל (מר טל רותם, שהשתתף גם הוא בשיחה) כי הוא שוקל לתבוע אותו, דבר שהתובע הודה בו בשיחה (עמוד 16 שורה 332). התובע העלה את נושא תביעת ההתנכלות שהוגשה נגדו על ידי עובדות המעבדה, הדיווח שקיבל מהלשכה המשפטית כי הוא 'חשוף' בתביעה באופן אישי, וטענותיו כלפי מר שוורצמן בעניין זה (עמוד 4 החל משורה 53, עמוד 5 החל משורה 89 לתמליל). לא התרשמנו כי עולה מהתמליל תוקפנות, צעקות או 'השתוללות' מצד מר שוורצמן, כנטען על ידי התובע, ואף להיפך - בקטעים מסויימים בשיחה ניכר כי מר שוורצמן נתן מענה ענייני למצוקה הסובייקטיבית של התובע או לחשדות שהעלה (ר' למשל, עמוד 25 חל משורה 557 ובעמודים 26-27 לתמליל, עמוד 24 שורות 538-539).
גם למקרא תמליל השיחה ממשרדה של הגב' תא שמע (נספח ו), עולה תמונה שונה מהנטען על ידי התובע. התובע טען בתצהירו, כי בשיחה זו היו צעקות, כינוי גנאי

והאשמות שווא מצדו של מר שוורצמן כלפיו (סעיף 310 לתצהיר). אך עולה, כי השיחה כללה התנהלות דומה מצדו של התובע כלפי מר שוורצמן. בתוך כך, ניתן למשל להיווכח, כי התובע התבטא בנוגע לעשייה פרטית של מר שוורצמן לביתו במסגרת תפקידו (עמוד 15 שורה 3-1 לתמליל) ואמר כי מר שוורצמן 'לא ראוי' (עמוד 18 שורה 6). עוד ניתן לראות, כי גם מר שוורצמן טען במהלך השיחה שהתובע מאיים עליו (עמוד 3 שורה 14, עמוד 15 שורה 19). בנוסף, עולה מתמליל השיחה, כי הצעקות במהלכה היו הדדיות (עמוד 7 שורה 22).

(ד) **<u>טענת התובע אודות 'האשמת שווא' ועריכת בירור בדבר שליחת מפקחים למפעל זיקה משיקולים זרים</u>** (סעיפים 73-72, 328-327 לתצהיר התובע) – מחומר הראיות שהונח לפנינו עולה, כי תחקור המפקחים נעשה בעקבות פנייה של מנהלת מעבדת המינהל למר שוורצמן, בה הלינה על מעורבות של התובע בפעילות המפקחים במפעל זיקה (ר' סעיף 65 לתצהיר מר שוורצמן ופסקה שישית למייל מיום 19.6.2022 שצורף במסגרת נספח יב לכתב התביעה). במצב דברים זה, לא ניתן לקבוע, כי מדובר בפעולה שרירותית או בעלת מניע של התנכלות מצד מר שוורצמן.

(ה) **<u>טענת התובע על השפלה וכינויי גנאי ב'אירוע רב משתתפים' בו הועלה נושא מבחני התמיכה ללומדי תואר שני</u>** (סעיף 172 לתצהיר התובע) - התובע לא ציין פרטים קונקרטיים אודות האירוע, לרבות מועד קיומו וזהות המשתתפים בו, לא צירף מסמכים כלשהם לתמיכה בטענותיו בעניין זה, ולא ביקש לזמן לעדות מי מהמשתתפים, והדבר שוקל לחובתו. מר שוורצמן הכחיש טענה זו בתצהירו (סעיף 80 לתצהיר). עוד טען מר שוורצמן, כי ישיבה רבת משתתפים (ישיבת הועדה המייעצת לעניין תכנית עבודה לשנ"ע 2022 של הפעולה המונעת) בה נדון הנושא והשתתף בה גם התובע, התקיימה ביום 22.2.2022, כאשר במהלך הישיבה ניתנה אפשרות למשתתפיה להביע דעה בנושא, אולם אף אחד, לרבות התובע, לא הביע התנגדות. פרוטוקול הישיבה אשר צורף לתצהירו של מר שוורצמן (נספח 22), אינו כולל אמירות של התובע או של מר שוורצמן לגופו של הנושא, או שיח לא ראוי ביניהם ומצויין בו בהתייחס לנושא כי "אף אחד לא התנגד". הנה כי כן, הפרוטוקול שהוגש לתיק מתיישב יותר עם גרסתו של מר שוורצמן. בנסיבות אלה, לא ניתן לקבוע על יסוד טענה זו של התובע ממצא אודות התנכלות.

41. מעבר לאירועים הקונקרטיים שנדונו, הועלו בכתבי הטענות מטעם שני הצדדים טענות כלליות אודות צעקות, איומים ושפה לא הולמת. הן התובע והן מר שוורצמן לא נשאלו בחקירתם הנגדית על טענותיהם כלפי הצד שכנגד בעניינים אלה. לפיכך, ניתן עיקר המשקל הראייתי בעניין זה לראיות חיצוניות המצויות בתיק. בחינת מכלול הראיות מבססת את המסקנה, כי לא קיים חיזוק ראייתי מספק לטענותיו הכלליות של התובע אודות צעקות, איומים ושפה לא הולמת. עדויות עדי התובע בתצהירים ולפני בית הדין בנוגע ליחסים בין התובע לבין מר שוורצמן, סבו בעיקרן על פרשנות וספקולציות באשר להתנהלותו של מר שוורצמן (ר' למשל סעיפים 11, 13-14 לתצהיר מר הוטר), או על תיאור אווירה כללית מתוחה בין השניים (ר' עדות מר הוטר פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 52 שורות 14-12). כך למשל, ציין העד מר גולן בחקירתו הנגדית (פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 41 שורות 38-37, עמוד 42 שורות 1-2): "דברים שאמורים להיאמר אחד לשני בפורום של שני אנשים המעורבים בעניין שאתה מצפה כאנשים בוגרים שיבררו את ביניהם. זה הגיע לצעקות בפורום פומבי". מעדויות אלה עולה מסקנה המתיישבת עם זו אשר עלתה בנוגע לאירועים הקונקרטיים שפורטו בסעיף 40 (א) – (ג), והיא, **כי מדובר במערכת יחסים מתוחה בין התובע למר שוורצמן אשר כללה התבטאויות הדדיות לא הולמות.** חיזוק נוסף למסקנה זו נמצא בתצהירה של הגב' מיכל תא שמע, לגבי תקרית אשר התרחשה במשרדה בחודש אוגוסט 2022 (סעיף 35 לתצהיר). לטענתה, מר שוורצמן נכנס באותו יום נסער לחדרה ועדכן אותה כי התובע לא הכין מצגת למנכ"לית המשרד אף שהתבקש על ידו לעשות כן. התובע נכנס לחדרה אחרי מר שוורצמן, והשניים החלו להתווכח אחד עם השני בטונים גבוהים ותוך העלבה הדדית. האירוע הסתיים לאחר שהגב' תא שמע הרגיעה את הרוחות, והצדדים פנו לדון בתכנון ביצוע המשימה. גרסתה של הגב' תא שמע בעניין זה לא נסתרה. נציין, כי התרשמנו שעדותה של הגב' תא שמע, בתצהירה ולפני בית הדין, היתה מהימנה ומאוזנת, וכללה התייחסויות גם לעניינים שיש בהן תמיכה בטענות עובדתיות מסויימות של התובע.

42. חשוב לציין, כי התובע אישר בעדותו לפנינו, שקיבל לאורך תקופת עבודתו במינהל הערות בנוגע להתבטאויות שלו (ר' פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 68 שורות 31-33). הדבר עולה באופן ברור מסיכום הדיון אצל הממונה על הזרוע מיום 13.1.2021, בו צויין בין היתר, כי קיימות תלונות כלפי התובע בהיבט של יחסי

אנוש, וכן כי התובע "מקבל את ההערות על אופן ההתבטאות שלו וכי צריך להתעדן" (נספח 8 לתצהיר גב' תא שמע). בנוסף, ניתן לראות ממסמכים נוספים שנערכו בתקופה הרלוונטית וצורפו בהליך, כי היו טענות על בעיות בהתנהלותו הבינאישית של התובע, אשר באה לידי ביטוי בהתבטאויות לא הולמות ומאיימות כלפי עובדים, וכי התובע לא כפר בדברים בזמן אמת. לדוגמא, סיכום פגישה מיום 24.8.2020 בה נכחו התובע, מר שוורצמן, הגב' תא שמע והממונה על הזרוע דאז מר מרדכי אלישע (נספח 5 לתצהיר גב' תא שמע ור' סעיף 21 לתצהירה) בו צויין בין יתר, כי "הפגישה התקיימה לבקשת מוטי, הממונה על הזרוע, לאור תלונות המתקבלות על התנהגותו של אריק...מתקבלות תלונות רבות על אלימות מילולית..." עוד נכתב בסיכום, כי התובע "קיבל את הביקורת... קיים שיחה עם מיכל בנושא אופן הדיבור, איומים בפיטורים, צעקות וכדומה ולקח לתשומת ליבו..". הפגישה האמורה התקיימה בעקבות ישיבה מיום 18.6.2020, בה נכחו בין היתר מנהל הזרוע, מר שוורצמן הגב' תא שמע ויו"ר מועצת העובדים הארצית, במהלכה נדונו טענות עובדים במינהל, ובכללן טענות על התנהלות פוגענית מצד התובע, כגון דיבור מזלזל ואיומים (נספח 4 לתצהיר גב' תא שמע ור' סעיף 20 לתצהירה). דוגמא נוספת, מצויה בהחלטת מנכ"ל משרד העבודה בתלונות עובדות המעבדה על התעמרות מצד התובע, בה נקבע, כי הוא לא מצא שהתקיימה התנכלות תעסוקתית מצד התובע, אך כי בחלק מהמקרים, הוא נקט במעשים ובביטויים לא הולמים. לפיכך, קבע מנכ"ל משרד העבודה, שיש לרשום לתובע הערה בתיק האישי ולשלבו בתכנית מנטורינג ייעודית (נספח 3 לתצהיר גב' תא שמע ור' סעיפים 18-17לתצהירה).

הדברים האמורים מתיישבים ומחזקים את המסקנה בדבר תרומתו הממשית של התובע לאקלים השלילי במקום ולמערכת היחסים בינו לבין מר שוורצמן.

43. **<u>כינויי גנאי במכשיר הטלפון הנייד של מר שוורצמן</u>** – התובע טען, כי מר שוורצמן כינה אותו במכשיר הטלפון הנייד שלו בכינויי גנאי ("האפס מאופס צריך לשלול לך את הפנסיה", "אתה לא שווה שקלי", "אריק שמילוביץ הרב סרן הנבלה") (סעיף 29 לתצהיר) - התובע צירף לתצהירו (נספח ג) צילום מסך בו מוצגות תוצאות חיפוש יזום שביצע באפליקציה ייעודית. בעדותו לפנינו, מר שוורצמן לא אישר ולא הכחיש את הטענה, וטען כי מדובר במידע הקיים בטלפון האישי שלו (פרוטוקול דיון 20.3.2025 עמוד 10 שורה 10). ככל שהתובע אכן כונה בכינויי גנאי ברשימת

אנשי הקשר של מר שוורצמן, הרי שמדובר בהתנהלות לא ראויה ולא מכבדת. עם זאת, התובע לא טען כי מר שוורצמן הראה לו את הכינויים הנטענים בטלפון הנייד שלו, והתובע לא הציג ראיה חיצונית לכך שמר שוורצמן חשף את הכינויים הנטענים לפני צד שלישי. בנסיבות אלה, ואף בשים לב לכך שלא ניתן לקבוע מצילום המסך מהו תאריך היצירה של ההגדרות המופיעות בו, הרי שגם אם אכן הייתה קיימת הגדרה כנטען בטלפון האישי של מר שוורצמן בתקופת העבודה המשותפת, לא ניתן לקבוע כי הדבר עולה כדי התנכלות תעסוקתית.

44. **סיכום ביניים - התמונה המתקבלת מבחינת המארג הראייתי בכללותו, היא של מערכת יחסים טעונה ורבת חיכוכים בין שני בעלי תפקיד בכירים במנהל, המפע"ר וסגנו. עם זאת, עמדנו בהרחבה על כך, שהתובע לא הרים את הנטל הנדרש להוכיח את טענתו בדבר התעמרות, ולא התרשמנו, הן בהסתכלות פרטנית על כל אירוע קונקרטי, והן בהסתכלות כוללת ומצטברת, כי נחצה בענייננו הגבול שבין חיכוכים לבין התעמרות שיטתית. זאת ועוד, עיון מדוקדק בחומר הראיות מעלה, שהתובע נקט במידה לא מבוטלת של הגזמה ופרשנות סובייקטיבית בהצגת גרסתו, ובכלל זה בטענותיו בדבר הותרתו מחוסר מעש ומבודד לחלוטין, בדבר רדיפה, ובדבר הלבנת פנים חוזרת ונשנית מתוך כוונת התנכלות.**

45. זאת ועוד, עולה מחומר הראיות, כי התובע תרם תרומה לא מבוטלת לקיומם של החיכוכים והמתחים בין הצדדים. הדבר בא לידי ביטוי באופן התבטאותו והתנהלותו של התובע מול מר שוורצמן כפי שהוא משתקף מחומר הראיות, ואשר כלל לעיתים שימוש בלשון מתריסה או מאיימת מצדו, נקיטת אמצעים שונים על מנת להרתיע, הטחת דברים חמורים בנוכחות גורמים נוספים והתנהלות שאינה מתואמת עם המפע"ר או שאינה מתאימה למדיניות אותה התווה. כפי שנפסק, "על מנת לאפשר יחסי עבודה תקינים במקום העבודה, מצופה מהעובד לפעול במידה של נאמנות ובתום לב כלפי המעסיק, וכאשר הוא מעביר ביקורת עליו לעשות זאת במידה הראויה ובדרך מקובלת" (ע"ע (ארצי) 61646-10-10 **יאיר בן שמעון - מדינת ישראל** (11.3.2013)). לטעמנו, לנוכח העובדה שהתובע כיהן בתקופה הרלוונטית בתפקיד בכיר במינהל, ונראה שעמד על דעותיו ועקרונותיו, משקלה של העובדה כי הוא תרם לשיח הבלתי הולם ולאקלים השלילי במקום

העבודה הוא גבוה אף יותר, שכן פערי הכוחות בין הצדדים פחות משמעותיים (השוו: ע"ע (ארצי) 46548-09-12 **לירן אבידן -פלאפון תקשורת בע"מ**, 31.3.2015, סעיף 15).

46. בנוסף לכך, אף שחומר הראיות שהגיש התובע במסגרת ההליך הוא רב, מספר האירועים הקונקרטיים אשר הובאו לגביהם עדויות או ראיות חיצוניות להתנהלות לא ראויה מפורשת מצידו של מר שוורצמן, הוא מועט. הדברים אמורים, בין היתר, בשים לב לכך, שמדובר בתקופת עבודה משותפת של שלוש שנים. בהקשר זה, קבע בית הדין הארצי לעבודה בע"ע (ארצי) 57562-06-24 **דיוק שבבי ש. בע"מ - אנדריי מרסידי** (11.3.2025), כדלקמן: "**מקובלת עלינו קביעתו הנורמטיבית של בית הדין האזורי כי על המעסיק כמי שאחראי על מקום העבודה לדאוג לסביבת עבודה מכבדת וזאת גם כאשר העובד נוקט בפרובוקציות שמטרתן הוצאת המעסיק מכליו. יחד עם זאת, אין בידינו להסכים כי שעה שהמעסיק אינו נוהג כן ומתפתח מאבק כוחות בין העובד למעסיקו הדבר ייחשב בהכרח כהתעמרות. במצבים אלה יש לבחון כל מקרה לנסיבותיו. במקרה זה אנו סבורים כי בשים לב לספורדיות האירועים שהוכחו על פני ציר זמן של כשלוש שנים, כשחלקם נבעו מהתנהלות העובד, וכלשון בית הדין "התנהגותו אינה חפה מקשיים... ניכר כי לא חשש לפנות למנהלו ... ידע לנהל עימם שיחה ישירה ופתוחה בה לא בחל במילים בעצמו.." – לא מגיע האקלים הלא תקין במקום העבודה לכדי התעמרות".** נדמה, שהדברים יפים גם לענייננו. [השוו: ע"ע (ארצי) 35032-12-21 **יוסף גולן - חברת החשמל לישראל בע"מ** (16.7.2023), להלן: **עניין גולן- חברת החשמל**].

נעיר, כי הדברים אמורים, מבלי לגרוע מהקביעה שאירועים אלה לכשעצמם אינם עולים כדי התנכלות, בין היתר, בהיותם מערבים התנהלות לא תקינה מצד התובע.

47. נוסיף לכל האמור, כי מצינו בחומר הראיות תימוכין לפעולות בהן נקט מר שוורצמן בתקופה הרלוונטית לתביעה, אשר מהוות אינדיקציה להפרדה בין טיב היחסים האישיים עם התובע לבין עמדתו המקצועית לגביו. אינדיקציות אלה תומכות אף הן במסקנה בדבר העדר קיומה של כוונת התנכלות מצד מר שוורצמן כלפי התובע:

(א) <u>מתן המלצה להעסקת התובע בשכר מומחים</u> - מר שוורצמן המליץ לקדם את התובע בדרגת השכר, כאשר ניתן לראות כי במכתב ההמלצה מיום 20.10.2021

פירט מר שוורצמן את כישוריו המקצועיים ואת עשייתו הקודמת והנוכחית של התובע במינהל (ר' סעיף 8 לתצהיר גב' תא שמע ונספח 1 לתצהירה, סעיף 24 לתצהיר מר שוורצמן).

(ב) <u>מתן גיבוי לתובע בישיבה מיום 25.8.2020</u> – ממסמך סיכום הישיבה שצורף כנספח 5 לתצהירה של גב' תא שמע עולה, כי מר שוורצמן גיבה את התובע במהלך הפגישה בה נכח גם הממונה על הזרוע דאז, אל מול תלונות של עובדים נגד התובע, באופן שלא עולה בקנה אחד עם כוונת רדיפה או התנכלות.

(ג) <u>מתן הערכות עובד חיוביות ומאוזנות בתקופה הרלוונטית</u> – עולה מטופסי הערכת עובד שצורפו כנספח י' לתצהיר התובע, כי בשנים 2021 ו- 2022 מילא מר שוורצמן חוות דעת מקצועיות חיוביות בעניינו של התובע תוך קביעת יעדי ביצוע ויעדים התפתחותיים להמשך.

48. טרם חתימת הדיון בחלק זה נציין, כי אין בתעודות הרפואיות שהגיש התובע כדי לבסס ממצא אודות התעמרות. שכן, תיאור התלונה והרקע בתעודות נלקח מדיווח של התובע עצמו, בעוד ש'התעמרות' היא מונח משפטי, שיש להוכיח את התקיימות תנאיו. כאמור, על פי ההלכה הנוהגת "**לא כל התנהלות מצד המעסיק או ממונה מטעמו הגורמת הלכה למעשה לעגמת נפש לעובד מהווה התעמרות בעבודה... לא די לפיכך בעצם התחושה הסובייקטיבית של פגיעה, כנה ככל שתהא, ועדיין נדרש שההתנהגות שנטען כי מהווה התעמרות תהא כזו גם במבחן אובייקטיבי**" (ע"ע (ארצי) 54435-12-19 **ד"ר ליאנה בני עדני - עיריית תל-אביב-יפו** (4.8.2021)]. נעיר, כי גם מר שוורצמן טען, שבעטיה של התנהלות התובע, אותה הוא תופס כהתעמרות, נגרם לו לחץ נפשי רב שהתבטא באופן גופני וכי הוא פנה בעקבות זאת לקופת חולים. הנתבעת צירפה בתמיכה לנטען מסמכים רפואיים מיום 17.8.2022 (ר' סעיף 30 ונספח 13 לתצהירו).

49. מסקנת הדברים היא, **שהתובע לא עמד בנטל להוכיח התעמרות שיטתית חוזרת ונשנית מצדו של מר שוורצמן בתקופה הרלוונטית לתביעה ויש לדחות את תביעתו בעניין זה.**

חלק ב – התנהלותה של הנתבעת בהתייחס למערכת היחסים בין התובע לבין מר שוורצמן במקום העבודה

50. כפועל יוצא מקביעתנו לפיה אין בסיס לתביעה בעילה של התעמרות, יש לקבוע, כי אין בסיס להטלת אחריות על הנתבעת בעילה זו. זאת, אף אם נמצא שאופן התמודדותה של הנתבעת עם מערכת היחסים בין התובע מר שוורצמן אינו אופטימלי או מוטעה (השוו: **עניין גולן- חברת החשמל**).

51. למעלה מהצורך נציין, כי בחינת חומר הראיות שנפרש לפנינו מעלה, כי **הגורמים הרלוונטיים בנתבעת פעלו בהגינות, תוך נקיטת אמצעים סבירים בנסיבות העניין ליישוב המחלוקות ולמציאת פתרון שיאפשר עבודה משותפת תקינה בין התובע לבין מר שוורצמן**, ולא נקטו בהתעלמות או בעצימת עיניים לנוכח מצב הדברים. בתוך כך, **התקיימה ביום 13.1.2021 ישיבה בהשתתפות הממונה על זרוע העבודה דאז מר אלישע, הגב' תא שמע, מר שוורצמן והתובע, במטרה להסדיר את מערכת היחסים בין השניים**. מסיכום הישיבה (נספח 8 לתצהיר גב' תא שמע) עולה, כי הועלו במהלכה ונדונו טענותיהם של מר שוורצמן ושל התובע, האחד כלפי השני. עוד עולה, כי בהתייחס לטענות התובע נמצא, כי מר שוורצמן לא פעל באופן שאינו תקין מבחינה מינהלית. מנגד, התובע נדרש "לשפר את יחסי האנוש שלו, אופן השיח וכן להפסיק להשמיע טענות שאינן מבוססות כלפי חזי או עובדי אחרים". עוד במסגרת אותה ישיבה, התקבלה בקשתו של התובע להגדרת תחומי אחריות מול מר שוורצמן. סמוך לאחר מכן, התקיימה פגישת עבודה בין מר שוורצמן לבין התובע, במהלכה הוגדרו לתובע "נושאים ייחודיים" (ר' הודעת דואר אלקטרוני מיום 4.2.2021 מאת מר שוורצמן לתובע – נספח 3 לתצהיר מר שוורצמן). מתכתובות דואר אלקטרוני מיום 18.1.2021 ומיום 20.1.2021 בין התובע לבין ראש המטה של הממונה על הזרוע, גב' אפרת זהב עולה עוד, כי לשיטת התובע, הישיבה מיום 13.1.2021 התכנסה לאור פנייתו לממונה ולגב' תא שמע לקיים את הפגישה בטענה להתעמרות מצדו של מר שוורצמן (נספח 9 לתצהיר גב' תא שמע). בנוסף לכך, **בחודש ספטמבר 2022, החל הליך גישור חיצוני בין התובע לבין מר שוורצמן**, בניהולה של מגשרת מקצועית חיצונית. זאת, ביוזמת סמנכ"לית מינהל הון אנושי באותה עת, הגב' שירה שאטו. לטענת הגב' תא שמע בתצהירה (סעיפים 36-38), אשר לא נסתרה, התקיימו במסגרת הליך הגישור שתי פגישות במהלך

חודש ספטמבר 2022: הראשונה, עם המגשרת בנוכחות התובע, מר שוורצמן, הגב' תא שמע והגב' שאטו, והשנייה, פגישה מפוצלת, כאשר בחלקה הראשון נפגשה המגשרת עם התובע, ובחלקה השני נפגשה המגשרת עם מר שוורצמן. התובע מאשר בטיעוניו, כי הליך הגישור נפסק לבקשתו בחודש נובמבר 2022, עקב עזיבתו את המינהל לתפקיד חדש ברשות הארצית לכבאות והצלה (ר' פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 67 שורות 1-4, סעיף 39 לתצהיר גב' תא שמע).

עוד עולה מחומר הראיות, כי בין לבין, זכה התובע לאוזן קשבת ומענה ענייני מבעלי תפקיד בכירים בנתבעת, בכל הקשור לטענותיו ותחושותיו בנוגע למערכת היחסים עם מר שוורצמן. ביטוי לכך ניתן לראות למשל, בתמליל שיחת הטלפון שקיים התובע עם מר מוטי אלישע ועם גב' תא שמע מיום 3.2.2021 (נספח ז לתצהיר התובע), במסגרתה שיתף בתחושותיו הסובייקטיביות לאחר השיחה הטלפונית שקיים עם מר שוורצמן באותו יום. עולה מהתמליל, כי התובע קיבל מענה אמפתי וענייני, וכן סוכם על קביעת פגישת בירור. דוגמא נוספת ניתן לראות בהודעת דואר אלקטרוני מיום 19.6.2022 ששלח התובע למר קובי שלם, הממונה על המשמעת במשרד, בה טען להתעמרות מצד מר שוורצמן בעניין אירוע הר הרצל. בהודעתו מיום 22.6.2022 השיב מר שלם, כי מדובר במחלוקת מקצועית, אך הוא מוכן לסייע ולפשר ביניהם בהסכמה (ר' סעיף 14 לתצהיר מר שלם, בנספח כו לכתב התביעה). פנייתו של התובע ללשכה המשפטית מחודש ינואר 2022 נענתה אף היא בזימון פגישה ובהנחייה לגבי הכתובת הרלוונטית לעניין קבלת הגנה של חושף שחיתויות (ר' נספח לא לכתב התביעה ופרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 76 שורות 1-9).

52. המסקנה בעניין סבירות התנהלותה של הנתבעת כמעסיק מתקבלת, בין היתר, גם בשים לב לעניינים אלה:

[א] הפעולות שתוארו ננקטו על ידי הנתבעת על פני תקופת עבודה משותפת של שלוש שנים, אשר תחילתה ביחסי עבודה תקינים, ואשר במהלכה, יחסי העבודה בין הצדדים ידעו עליות ומורדות (פרוטוקול 20.3.2025 עמוד 29 שורות 26-32, סעיפים 316-317 לתצהיר התובע);

[ב] התובע הסכים למהלכים שונים שננקטו על ידי נציגי הנתבעת ליישוב ההדורים כדרך לגיבוש פתרון (ר' למשל בהודעת דואר אלקטרוני של התובע מיום 20.1.2021 בנספח 9 לתצהיר תא שמע, פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 76 שורות 23-26);

[ג] העובדה כי לא הוגשה תלונה רשמית על התעמרות בהתאם להוראות התקש"ר, הידועות לתובע (נספח ו לכתב התביעה, פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 67 שורות 35-38). נעיר, כי אי הגשת תלונה רשמית על התעמרות במנגנון הקבוע אצל המעסיק, אין בו כדי לפטור מעסיק המודע לטענות אודות התנכלות מלפעול לבירורן [השוו: ע"ע (ארצי) 29915-11-22 **ענווה חכמון - טוגו - הלבשה והנעלה בע"מ** (12.10.2023)], אולם, לטעמנו, יש לכך משקל בבחינת התנהלות המעסיק, בנסיבות בהן נקבע שאין התנכלות;

[ד] האמצעים שננקטו בפועל, הליך הבירור הפנימי והליך הגישור החיצוני, דומים במהותם למנגנון בבירור תלונה על התעמרות הקבוע בתקש"ר;

[ה] התרשמותנו כי בעלי התפקיד הרלוונטיים בנתבעת עשו מאמץ כן למציאת פתרון פרקטי לאקלים השלילי שנוצר במינהל;

[ה] העובדה כי הליך הגישור החיצוני הופסק מיוזמתו של התובע מסיבות שאינן קשורות להליך;

[ו] קביעתנו לפיה לא הוכח קיומה של התעמרות.

<u>חלק ג – האם הופר חוק ההגנה על עובדים בעניינו של התובע?</u>

53. לטענת התובע, ההתנכלות מצדו של מר שוורצמן התרחשה "**בשל תלונותיו החוזרות על אודות ממונהו... מר חזי שוורצמן**" (סעיף 2 לסיכומי התובע, ור' גם סעיף 95 לכתב התביעה). משכך, עומדת לו לטעמו הגנה מכוח **חוק הגנה על עובדים**, והוא זכאי לקבלת פיצוי מכח סעיף 3 לחוק.

54. חוק ההגנה על עובדים אוסר על מעסיק ועל ממונה מטעמו לפגוע ב"ענייני עבודתו" של עובד, כהגדרתם בסעיף 1 לחוק, "בשל כך שהגיש תלונה נגד מעסיקו או נגד עובד אחר של אותו מעסיק" (סעיף 2 לחוק). לצורך החלת ההגנות וקביעת זכאות לתרופות המוענקות בחוק ההגנה על עובדים, על העובד התובע לעמוד בשלושת התנאים המצטברים הקבועים בסעיף 4 לחוק:

א. התלונה הוגשה בידי העובד בתום לב;

ב. התלונה הוגשה על הפרת חיקוק במקום העבודה, או על הפרת חיקוק בקשר לעבודת העובד או בקשר לעסקו או לפעילותו של המעסיק, ובגוף ציבורי – גם אם התלונה הוגשה על פגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין;

ג. התלונה הוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונה או המוסמכת לבדוק או לחקור בענין המשמש נושא התלונה.

הפסיקה קבעה, כי די בעצם הגשת התלונה ואין צורך להוכיח כי בתום בירורה היא נמצאה מוצדקת (ראו: ע"ע (ארצי) 24170-11-19 **חנה קדמי - המוסד לביטוח לאומי** (24.6.20)). בנוסף, ההגנה המוקנית בחוק היא כנגד פגיעה "בענייני עבודה" בשל הגשת התלונה או סיוע להגשתה (כלשונו של סעיף 2), כלומר: צריך שתיגרם פגיעה בעובד כהגדרתה בחוק, וכן שיוכח קשר סיבתי בין הפגיעה שנגרמה לבין הגשת התלונה.

סעיף 3א לחוק קובע, כי נטל ההוכחה לגבי הפרת הוראת סעיף 2 לחוק תעבור אל כתפי המעסיק, אם הוכיח העובד את **כל** אלה:

(1) כי המעסיק פגע בענייני עבודתו או פיטר אותו או כי הממונה מטעם המעסיק פגע בענייני עבודתו או גרם לפגיעה בענייני עבודתו או לפיטוריו, לפי העניין;

(2) כי לא הייתה בהתנהגותו או במעשיו סיבה לפגוע בענייני עבודתו או לפטרו, ולענין פגיעה בענייני עבודה שלגביהם נקבעו תנאים או כישורים – גם כי התקיימו בו התנאים או הכישורים האמורים.

(3) כי לא חלפו שנתיים ממועד הגשת התלונה על ידו או בסיועו כאמור בסעיף 2 ועד למועד הפגיעה בו או לפיטוריו כאמור באותו סעיף.

הפסיקה קבעה, כי הוכחת הנסיבות המפורטות בסעיף 3א לחוק מקימה "ספק ממשי" מהותי בדבר כשרות שיקולי המעביד בקבלת ההחלטה הפוגעת בעובד. או אז, יעבור נטל ההוכחה אל שכמי המעביד להוכיח כי לא פעל בניגוד להוראת סעיף 2 [ראו: ע"ע (ארצי) 259/06 **רפי רותם - מדינת ישראל** (20.9.2007)].

55. **יישום הוראות החוק והפסיקה על המקרה שלפנינו מבסס את המסקנה, כי דין תביעת התובע שעילתה הפרת חוק הגנה על עובדים, להידחות,** כמפורט מטה:

א. כפי שקבענו בחלק א' של פסק הדין, לא הוכחה על ידי התובע פגיעה בתנאי עבודתו, לא כל שכן פגיעה שיטתית המגיעה כדי התעמרות. נציין, כי ניתוח הדברים בחלק א' של פסק הדין מעלה, כי התובע לא הוכיח פגיעה ב"ענייני עבודה" אחרים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק הגנה על עובדים.

ב. חומר הראיות שהונח לפנינו אינו מצביע על קיומו של **קשר סיבתי** בין התלונות שהוכח שהתובע הגיש נגד מר שוורצמן בעניינים של פגיעה בתקינות מנהלית או טוהר המידות, לבין פגיעה בתנאי עבודתו (אשר גם היא לא הוכחה). נפרט:

(1) התובע טען כאמור, כי ננקטה כלפיו התנכלות תעסוקתית **בשל הגשת תלונות על הממונה שלו, מר שוורצמן,** שעניינן פגיעה במינהל תקין וטוהר המידות. חרף גדר טענתו של התובע בכתבי טענותיו, התובע פירט בכתב התביעה ובתצהירו שורה של אירועים אשר עולה מהם אי תקינות מינהלית לטעמו, **כאשר לגבי חלק לא מבוטל מהאירועים לא צורפה ראיה על הגשת תלונה נגד מר שוורצמן; לגבי חלק אחר מהאירועים כלל לא נטען שהוגשה תלונה נגד מר שוורצמן; ולגבי חלק נוסף מהאירועים עולה מחומר הראיות, כי מדובר בתלונות שכוונו נגד עובדים אחרים במינהל ולא נגד מר שוורצמן.**

על פי הפסיקה, ספק אם ניתן לראות בטענות בעל פה שלא הועלו על הכתב במכתב תלונה רשמי, כחוסות בגדרי חוק ההגנה על עובדים (השוו: **עניין עדני**). לגבי מקרים בהם התובע כלל לא הציג לבית הדין תלונה קונקרטית, לא מתאפשרת בחינת עמידתה של אותה תלונה (שלא הוצגה) בתנאי הסף הקבועים בסעיף 4 לחוק, ולא ניתן לקבוע כי מדובר ב'תלונה' הבאה בגדרי החוק. מטעמים אלה, שלא כנטען על ידי התובע בסיכומיו, לא ניתן לראות באמירה **כללית** של עדי הנתבעת, כי התובע העלה במהלך תקופת עבודתו טענות רבות בעניין אי תקינות מינהלית או "פרשיות שחיתות" במינהל, כהוכחה להגשת תלונות כהגדרתן בסעיף 4 לחוק.

בהתאם לטענתו של התובע בכתבי טענותיו ובסיכומיו, כי תביעתו לפי חוק ההגנה על עובדים מתבססת על טענתו לפגיעה בתנאי עבודתו בשל תלונות שהגיש נגד שוורצמן, נפנה לבחון האם בכל אחד מהמקרים שהתובע הצביע עליהם אכן הוגשה תלונה נגד מר שוורצמן, ואם כן, האם נגרמה בשל כך פגיעה בתנאי עבודתו של התובע.

(א) <u>המעבדה הארצית לגיהות תעסוקתית</u> – לטענת התובע, התלונן לפני הגורמים המוסמכים, לרבות מר שוורצמן והממונה על המשמעת במשרד, על שורת כשלים בעבודת המעבדה הארצית. בטיעוניו בעניין זה, הפנה התובע לנספחים ח ו- יא לכתב התביעה. עיון בנספחים אלו מעלה, כי התובע העלה טענות בדבר שורה

ארוכה של ליקויים בפעילות המעבדה, לרבות פעולה בחוסר סמכות, הבאה לידי ביטוי בהצעת שירותי ניטור חינמיים לחברות מסויימות, תוך העדפתן על פני אחרות. זאת, חלף ביצוע פעולות פיקוח על פעילות החברות. עוד טוען התובע, שעובדת המעבדה הציגה נתונים לא נכונים בנוגע למספר הבודקים המוסמכים הפעילים; כי הוקם במעבדה בניגוד להוראות הדין מטבחון בו נהגו עובדיה להכין תבשילים בניגוד לכללי הבטיחות ובקרבת חומרים מסוכנים; כי עובדות המעבדה יזמו קורס פנימי והזמינו להרצות במסגרתו, ללא תמורה, מפוקח של המעבדה, ועוד. כך למשל, התובע שלח הודעת דוא"ל ביום 27.7.2021 לגב' ורד קרסנטי מביקורת הפנים של המשרד, שכותרתה "תלונה על מעבדת המנהל" וכלולות בה טענות שונות על עבודת המעבדה. בהודעת דואר אלקטרוני ששלח מר שלם ביום 8.12.2021 בהתייחס לטענות שונות של התובע לגבי התנהלות עובדות המעבדה נכתב, כי סוכם שהנושא יתברר על ידי הביקורת הפנימית במשרד. עיון בנספח ח' לכתב התביעה מעלה, כי מר שוורצמן היה בין הנמענים לפניות התובע בנושא המעבדה. עוד עולה מחומר הראיות (ר' נספח ט' לכתב התביעה, סעיף 56 לתצהיר התובע), כי צבר תלונותיו של התובע לגבי עבודת המעבדה ולגבי שני נושאים נוספים (השתתפות עובדי המנהל בהכשרות והסמכות שבפיקוח ואישור המינהל והשתתפת עובדי המנהל בהכשרות חיצוניות) הועבר לאגף ביקורת הפנים במשרד, שערך בדיקה מקיפה ופרסם בחודש יוני 2022 דו"ח מקיף המחזיק 37 עמודים. יש לציין, כי בהתייחס לרבים מהנושאים שנבחנו על ידי אגף הביקורת הפנימית צוינו בדו"ח תגובותיהם לממצאים הן של מר שוורצמן והן של התובע.

בחינת חומר הראיות שהוגש לתיק בכל הנוגע לתלונותיו של התובע בעניין המעבדה הארצית מעלה, כי לא מדובר בתלונות שהופנו נגד מר שוורצמן, אלא התייחסו לעובדים אחרים, לרבות עובדות המעבדה שהגישו תביעה על התעמרות מצד התובע. כפי שעמדנו על כך, **לנוכח העובדה שהתובע טען בכתב התביעה ובסיכומיו כי מר שוורצמן התנכל אליו בשל תלונות שהתובע הגיש כלפיו (למשל סעיף 95 לתביעה, סעיף 2 לסיכומי התובע), אין לראות בתלונות שהגיש התובע בעניינן של עובדות המעבדה ככאלה שהתובע מבקש סעד בגינן.**

נוסיף למעלה מן הנדרש, כי אף אם התובע היה מבקש סעד לפי חוק הגנה על עובדים בגין תלונות שהגיש נגד עובדים אחרים, ממילא הוא לא היה זכאי בנסיבות העניין לפיצוי בהתייחס לתלונות שהגיש בקשר לעובדות המעבדה.

זאת לנוכח קביעתנו, כי התובע לא הוכיח פגיעה בענייני עבודתו. נוסיף, כי התובע לא טען לפגיעה ספציפית בענייני עבודתו שנעשתה עקב התלונות שהגיש לגבי המעבדה הארצית.

זאת ועוד, חומר הראיות מעלה ספק גם לגבי הקשר הסיבתי בין הפגיעה בתובע (שלא הוכחה) לבין הגשת התלונות על ידו לגבי המעבדה הארצית. שכן, עולה מהמסמכים שצורפו בנספח ח לכתב התביעה, כי התלונות בעניין המעבדה הארצית הוגשו על ידי התובע החל מחודש נובמבר 2020, כאשר התובע טען בכתב התביעה כי "בצר לו לאחר שהבין כי סמכויותיו ותפקידיו נשללו והוא נותר חסר כל סמכות בסביבת עבודה מתעמרת, הגיש התובע מועמדתו ביום 9.11.2020 לתפקיד 'מנהל תחום בכיר בטיחות הציבור' " (סעיף 71 לכתב התביעה). כך, שעולה מטענותיו של התובע, כי התלונות בעניין המעבדה הארצית הוגשו לאחר הפגיעה הנטענת בו (שלא הוכחה).

אשר לנטען בסעיפים 41-45 לתצהיר התובע בעניין 'נוהל פנימי' אותו הוציא מר שוורצמן בחוסר סמכות והקובע קריטריונים לניטור שיתבצע על ידי המעבדה משיקולים זרים של העלאת שכר העידוד לעובדי המעבדה - **לא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה, והתובע אף לא טען כי הגיש תלונה כזו**.

(ב) <u>ההתקשרות עם מפעל זיקה</u> - עניין נוסף שהתובע טען שהתלונן לגביו, הוא שיתוף הפעולה של המינהל עם מפעל "זיקה" במיזם פיתוח מוצר שיועד להפחתת הסיכון בעבודות ריתוך. כפי העולה מסעיפים 63-74 לתצהירו ומנספח יב לכתב התביעה, התובע טען כי נפלו פגמים שונים בתהליך ההתקשרות עם חברת זיקה, בהיבט המנהל התקין, טוהר המידות וניגוד עניינים. לטענתו, התקשרות המינהל עם חברת זיקה לא נעשתה בהליך סדור של 'בחינת ספקים' ולא בוצעה התקשרות מסודרת בחוזה עם חברת זיקה. מנספח יב לכתב התביעה עולה, כי התובע שלח ביום 2.12.2021 הודעת דואר אלקטרוני לגורמים בייעוץ המשפטי של המשרד, שנושאה: "סטטוס תלונה על שתי עובדות של המנהל...", בה נכללו טענות שונות לגבי התנהלות עובדות המעבדה בכל הקשור להתקשרות עם חברת זיקה. עו"ד חן כהן לאביאן מהלשכה המשפטית השיבה לתובע ביום 7.12.2021, כי נושא ההתקשרות של המנהל עם חברת זיקה מצוי בבדיקה של יחידת ביקורת הפנים

במשרד. ואכן עולה, כי טענות אלה של התובע נבדקו לעומקן על ידי אגף הביקורת הפנימית, שפרסם את ממצאיו בדו"ח 2022.

מכל מקום, לא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה, והתובע אף לא טען כי הגיש תלונה נגד מר שוורצמן בעניין ההתקשרות עם מפעל זיקה. **לנוכח העובדה שהתובע טען בכתב התביעה ובסיכומיו כי מר שוורצמן התנכל אליו בשל תלונות שהגיש כלפיו** (למשל סעיף 95 לתביעה, סעיף 2 לסיכומי התובע)**, אין לראות בתלונות שהגיש התובע נגד גורמים אחרים במינהל ככאלה שהתובע מבקש סעד בגינן.**

נוסיף למעלה מן הנדרש, כי אף אם התובע היה מבקש סעד לפי חוק הגנה על עובדים בגין תלונות שהגיש נגד גורמים אחרים במינהל, ממילא הוא לא היה זכאי לפיצוי לפי חוק הגנה על עובדים לגבי תלונותיו בקשר להתקשרות עם מפעל זיקה. זאת, לנוכח קביעתנו, כי התובע לא הוכיח פגיעה בענייני עבודתו. נוסיף, כי התובע לא טען לפגיעה ספציפית בענייני עבודתו שנעשתה עקב התלונות שהגיש לגבי ההתקשרות עם מפעל זיקה.

יתרה מכך, התלונות שהגיש התובע בכל הנוגע להתקשרות עם מפעל זיקה מתייחסות כפי הנראה להתרחשויות שאירעו טרם כניסתו של מר שוורצמן לתפקיד המפע"ר, באופן שאינו מתיישב עם טענה בעניין התנכלות של מר שוורצמן כלפי התובע בגינן. הדברים אמורים גם בשים לב לגרסאות שני הצדדים בעניין יחסי העבודה התקינים ששררו ביניהם בתחילת תקופת עבודתם המשותפת. נוסיף, כי בדומה לתלונות בעניין המעבדה הארצית, גם התלונות בנוגע להתקשרות עם מפעל זיקה הוגשו על ידי התובע החל מנובמבר 2020, כך שגם בעניין זה עולה ספק בעניין קיומו של קשר סיבתי בין הגשת התלונות לבין הפגיעה בתובע (שלא הוכחה), כפי שביארנו בעניין המעבדה הארצית.

בכל הנוגע להודעת הדואר האלקטרוני מיום 7.6.2022 שצורפה בנספח יב לתביעה, בה מלין התובע לפני הממונה על המשמעת במשרד על כך שמר שוורצמן האשים אותו בשליחת מפקחים למפעל זיקה נציין, כי לא מדובר בתלונה שעוסקת בהפרת חיקוק או פגיעה בטוהר המידות או במינהל תקין, והיא נבחנה על ידנו בחלק א' של פסק הדין, בהיבט ההתעמרות.

(ג) <u>אכיפה בררנית של צווים ועיצומים כספיים וניתוב תיקים לערוץ הפלילי</u> - (סעיפים 86-75 לתצהיר התובע) התובע טוען, בי היתר, כי פנה למר שוורצמן בעניין אכיפה בררנית של צווי בטיחות, אולם, "הוא בחר למדר אותו מהתהליכים" (תצהיר התובע סעיף 77), וכי גם כאשר פנו אליו בנושא נציגי הלשכה המשפטית הוא "בחר התעלם מהם". עיון בהתכתבויות הדואר האלקטרוני בנספח יג לכתב התביעה, אליהן הפנה התובע בעניין זה מעלה, כי התובע פנה ביום 5.4.2021 ללשכה המשפטית במשרד בנוגע לשני עיצומים כספיים שניתנו על ידי שני ממוני עיצומים שונים בגין אותו ביקור באתר וביקש הנחיות בעניין. הלשכה המשפטית הוסיפה את מר שוורצמן להתכתבות, אשר דרש מצדו להיות מכותב להתכתבויות של סגנו עם הלשכה המשפטית. נציין, כי לא ברור האם התובע טוען בהקשר זה להתעמרות או לתלונה שמזכה לטעמו בפיצוי לפי חוק הגנה על עובדים. מכל מקום, דרישה מקצועית של יידוע מפקח העבודה בעניין התכתבויות עם הלשכה המשפטית אינה עולה לטעמנו כדי פגיעה בענייני עבודה או התעמרות. עוד נציין, כי אין במסמכים בנספח יג כדי לתמוך בטענות התובע בתצהירו באשר להתנהלותו מר שוורצמן בעניין אכיפה בררנית. בנוסף, צירף התובע בנספח יג שתי הודעות דוא"ל שעניינן תלונה על מר שוורצמן. האחת, מיום 6.12.2022 שכותרתה "תלונה חריפה על חזי – חשש לשיבוש הליכים – חקירות פליליות ונוהל ניתוב תיקים" והשנייה, מיום 12.12.2022 שכותרה "אכיפה בררנית בדגש על עיצומים כספיים, מתן צווים, ביקורי פיקוח וניתוב לערוץ הפלילי" – נדון בשתי תלונות אלה בהמשך.

(ד) <u>אי עמידה בהוראות הדין בעניין תקופת צינון של מפקחים</u> – (סעיפים 94-87 לתצהיר התובע) התובע טען, שמחה בפני צוות המטה של הלשכה המשפטית, בפני מחלקת משאבי אנוש בנתבעת ובפני מר שוורצמן "כנגד העדר מדיניות אחידה באכיפת הנחיות נציב שירות המדינה בעניין הגבלות לאחר פרישה". עוד טען, שפנה לש וורצמן בעניין מעבר של מפקח שפרש מעבודתו במינהל ועבר לעבודה אצל קבלן מפוקח, בניגוד לנהלים, והוא לא עשה דבר. מר שוורצמן טען בתצהירו, כי נודע לו בדיעבד על כך שאותו מפקח קיבל אישור כשירות בשגגה, ונעשתה פנייה בעניין למחלקה המשפטית בנוגע להפרת חוק הצינון. מר שוורצמן טען, כי לאחר התייעצות עם משרד המשפטים, הוחלט שלא להגיש תביעה נגד המפקח מטעמים שונים (סעיף 67 לתצהירו). התובע אישר אף הוא בתצהירו, כי המחלקה המשפטית הודיעה לו, שלא ניתן לפעול בעניין (תצהיר תובע, סעיף 92). מתצהירו של מר

שוורצמן ומהמסמכים שצורפו בנספח טז לכתב תביעה, אליהם הפנה התובע עולה, כי מחלקת משאבי אנוש הוציאה הודעת ריענון לעובדים בעניין תקופת צינון לאחר סיום עבודה בשירות המדינה. בעקבות הודעת הריענון, התנהלה התכתבות בנוגע לאותו מפקח שעבר לעבוד בגוף מפוקח. מכל מקום, הן התובע והן מר שוורצמן אישרו שהעניין עבר לטיפול המחלקה המשפטית שהודיעה שהוחלט שלא להגיש תביעה בעניינו של אותו מפקח.

פרט לטענות של התובע בכתב התביעה ובתצהירו כי פנה למר שוורצמן בעניין "אולם נענה לקונית ובמשיכת יד", לא מצאנו תימוכין לכך שמדובר בתלונה של התובע שהוגשה נגד מר שוורצמן, או בכלל.

(ה) <u>צו בטיחות לחברת "סלע אביב"</u> – (סעיפים 99-95 לתצהיר התובע) התובע טען, כי הוצאת 'צו בטיחות' לחברת סלע אביב נעשה בחוסר סמכות, וכי התריע בנושא ופנה ללשכה המשפטית של הנתבעת. עיון בהתכתבות שצורפה לעניין זה כנספח י"ז לכתב התביעה, אליה הפנה התובע בענין זה, מעלה, כי התקיים דיון מקצועי ענייני לגבי צו הבטיחות שניתן, שכלל את הלשכה המשפטית של הנתבעת. המעורבות היחידה של התובע בעניין, כפי שהיא עולה מההתכתבות, היא תכתובת מייל מיום 18.10.2021 בה התובע מחווה דעתו כי מדובר במקרה שיש להוציא בגינו 'צו שיפור' ולא 'צו בטיחות'. כפי הנראה, עמדתו של התובע בעניין זה לא התקבלה על ידי מר שוורצמן שהחליט על הותרת צו הבטיחות על כנו (סעיף 68 לתצהיר מר שוורצמן). **מכל מקום, לא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה, והתובע אף לא טען כי הגיש תלונה כזו.**

(ו) <u>מתן אישור כשירות שלא לפי אמות מידה</u> – (סעיפים 103-100 לתצהיר התובע) התובע טען, כי מר שוורצמן נתן "אישור כשירות" לאחד המפקחים על אף שאינו עומד בדרישות התקנות, בניגוד לעמדתו של התובע ולעמדתה של הלשכה המשפטית. מר שוורצמן טען בתצהירו, כי פעל בהתאם להמלצות מפקח מחוז צפון ובהסכמת התובע. התובע לא צירף אסמכתאות לתמיכה בטענותיו בעניין זה, ולטעמנו, מדובר במחלוקת בעניין מקצועי. **מכל מקום, לא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה, והתובע אף לא טען כי הגיש תלונה כזו.**

(ז) <u>הכשרות פיקטיביות של עוזרי בטיחות</u> – (סעיפים 104-109 לתצהיר התובע) התובע טען, כי התריע בפני מר שוורצמן כאשר נכנס לתפקידו, אודות אי סדרים בהכשרת "עוזרי בטיחות" באתרי בנייה ואודות המצאות של עוזרי בטיחות רבים באתרי בנייה ללא הכשרה נדרשת. לטענתו, מר שוורצמן בחר "להשתיק את האירוע" ולא לעשות דבר. מר שוורצמן טען בתצהירו, כי הנושא "טופל באופן מלא" על ידי מספר גורמים במנהל, לרבות ראש תחום ההדרכה, נציגת הלשכה המשפטית, התובע ומר שוורצמן, אולם לא פירט כיצד טופל העניין (סעיף 70 לתצהירו). מכל מקום, התבע צירף הודעת דוא"ל מיום 7.12.2022 שכותרה "תלונה על חזי – הסתרת מידע מהציבור ביחס לבעלי תפקידים שקיבלו הכשרה במרמה" – נדון בתלונה זו בהמשך. **פרט להודעה זו, לא צירף התובע אסמכתא על תלונה מוקדמת יותר על מר שוורצמן או בכלל בעניין זה**.

(ח) <u>העסקת מקורבים</u> – (סעיפים 110 – 121 לתצהיר התובע) התובע טען, כי פנה לממונה על המשמעת במשרד, מר קובי שלם, בנוגע להתערבות של מר שוורצמן לטובת מועמד מסויים במכרז לתפקיד מפקח, מהסיבה שאותו מועמד היה מקורב למ"מ נשיא הקרן לעידוד ופיתוח ענף הבנייה. מר שוורצמן טען בתצהירו, כי לא היה מעורב בהליך קבלתו של אותו מפקח לתפקיד (סעיף 71). התובע טען, כי העביר למר שלם צילומי מסך והקלטות התומכות בטענותיו, תוך שציין מועד העברה מדוייק ("17 באוגוסט 2021 בשעה 10:49 ובשעה 11:29 ו11:27"), אלא שחרף האמור, התובע לא הגיש לתיק עותק מהתלונה למר קובי שלם או מהאסמכתאות שלכאורה העביר אליו, דבר השוקל לחובתו. בנסיבות אלה, **לא ניתן לקבוע, כי אכן הוגשה תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה.** עוד טען התובע, כי התלונן לפני מר קובי שלם על הכוונה להעסיק את בנו של שוורצמן בקרן לעידוד ענף הבניה. **גם תלונה זו לא הוגשה לתיק, ומשכך, לא הוכח עצם הגשתה.** זאת ועוד, לא ניתן לקבוע קיומה של פגיעה בענייני עבודה של התובע בשל תלונות אלה (שכאמור, לא הוכחה הגשתן). שכן, הפגיעה שנגרמה לטענת התובע בעקבות חשיפת התערבותו של מר שוורצמן היתה בכך ש"הוא הפסיק לחלוטין לשתף אותי בכל העבודה מול הקרן לעידוד ענף הבנייה" (סעיף 116 לתצהירו). אלא, שמדובר בטענה שנטענה בעלמא ולא הוכחה. מה גם, שמר שוורצמן טען בתצהירו, כי ממועד בחירת בנו לתפקיד בקרן, הוא חתום על הסדר ניגוד עניינים

לפיו "אין לו מגע עם הקרן" (ר' גם תצהיר מר שלם סעיף 11), מה שיכול להוות הסבר סביר לכך שהוא עצמו חדל לעבוד מול הקרן.

(ט) <u>סילוף נתונים סטטיסטיים</u> – (סעיפים 122-134 לתצהיר התובע) התובע העלה טענות מטענות שונות בעניין הצגת נתונים מסולפים לטעמו על ידי מר שוורצמן בעניינים שונים. מר שוורצמן חלק על טענות אלה בתצהירו (סעיף 73). **מכל מקום, לא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה, והתובע אף לא טען כי הגיש תלונה כזו.**

(י) <u>ניסיון למתן חסות ציבורית לתוכנית הכוכבים של התאחדות הקבלנים</u> - (סעיפים 135-142 לתצהיר התובע). התובע העלה טענות שונות בעניין אכיפה בררנית ('הנחות בפיקוח') בה נהג מר שוורצמן כביכול כלפי חברות בנייה. מר שוורצמן הכחיש את הטענות בתצהירו (סעיף 74). **לא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה, והתובע אף לא טען כי הגיש תלונה כזו.**

(יא) <u>רכישת ציודים תוך דיווח מוטעה</u> - התובע טען, כי פנה ביום 2.12.2021 ליו"ר ועדת המכרזים וכן למנכ"לית וליועמ"שית והתלונן על חשש לאי סדרים בהזמנת ציוד מעבדה. התובע הפנה בעניין זה למסמכים שצורפו כנספח כב כתב התביעה. אלא, שמתכתובות הדוא"ל שצורפו בנספח כב לכתב התביעה עולה, כי התובע עצמו לא סבר שמר שוורצמן קשור לאי התקינות הנטענת, וטענותיו כלל לא כוונו נגדו אלא כלפי עובדים במעבדה, כאשר הוא ציין בהודעת דוא"ל למר שוורצמן מיום 8.12.2021 "לא כיתבתי אותך שלא בטעות יצביעו עליך". נציין, כי מר שוורצמן טען בתצהירו (סעיף 75) כי פנה לוועדת המכרזים בבקשה לרכישת ציוד למעבדה וכי הוועדה הנחתה אותו כיצד לפעול, טענה הנתמכת במסמך מיום 1.12.2021 בנספח כב. **מכל מקום, לא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה.**

(יב) <u>RIA – הערכת השפעות רגולציה</u> – (סעיפים 147-153 לתצהיר התובע) התובע טען, כי מר שוורצמן לא פעל לפי החלטת הממשלה בעניין ביצוע הליך של הערכת השפעות רגולציה. התובע הפנה בעניין זה לנספח כג לכתב התביעה, אך לא ברור כיצד יש במסמכים שצורפו כדי לתמוך בטענתו. מר שוורצמן טען, שנושא RIA מבוצע על ידי אגף אסטרטגיה במשרד ולא על ידו (סעיף 76 לתצהירו). התובע טען, כי הנתבעת לא צירפה ראיות כלשהן לטענתה בענין זה. מכל מקום, **לא מצאנו**

בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה, והתובע אף לא טען כי הגיש תלונה כזו.

(יג) <u>דיווח על יחסים אסורים בין מפקחת למפוקח</u> – (סעיפים 154 – 163 לתצהיר התובע) התובע טען, כי דיווח למר שוורצמן על קשר רומנטי שמתקיים בין מפקחת עבודה אזורית מטעם המינהל לבין מפוקח של המינהל. לטענת התובע "שוורצמן נמנע מלעשות דבר בנושא ואף נזף בי". לטענתו, רק לאחר חודשים רבים, פעל שוורצמן בנושא וטרח לדווח לממונה על המשמעת. התובע טוען, שבעקבות מקרה זה, "החמיר שוורצמן את התנכלותו הישירה אלי". שוורצמן אישר בתצהירו (סעיף 77) כי התובע עדכן אותו בעניין הקשר האמור בין מפקחת למפוקח, אולם לטענתו, "דקות לאחר העדכון" שלח דואר אלקטרוני בעניין לממונה על זרוע העבודה, לממונה על המשמעת במשרד וליועמ"שית, והנושא טופל על ידי הגורמים כנדרש. עיון במסמכים שצורפו בנספח כד לכתב התביעה, אליהם הפנה התובע בעניין זה מעלה, שלא הובאה ראיה לטענתו לפיה "שוורצמן נמנע מלעשות דבר" ופעל רק לאחר חודשים רבים. התובע עצמו מאשר ששוורצמן דיווח על המקרה לממונה על המשמעת ולא הובאו ראיות לכך שהטיפול נעשה "רק לאחר חודשים רבים". משמעות הדברים היא, שהוכח כי דיווחו של התובע למר שוורצמן על קיומו של הקשר הבעייתי, הועברו על ידי מר שוורצמן לגורמים הרלוונטיים במשרד לצורך טיפול.

בנוסף, טען התובע, כי פנה למר שוורצמן וביקש לבחון מחדש החלטות של אותה מפקחת בתקופה בה פעלה בניגוד עניינים וסורב, וכי בעקבות "מקרה זה" מר שוורצמן החמיר את ההתנכלות אליו. אלא, ש**התובע לא טען וממילא לא הוכיח כי התלונן על התנהלותו של מר שוורצמן בעניין זה.** מעבר לנדרש נעיר, כי טענת התובע, בדבר החמרת ההתנכלות נטענה באופן סתמי, התובע לא הבהיר באיזה אופן הוחמרה ההתנכלות כלפיו ולא הביא ראיות לכך.

(יד) <u>קידום מבחני תמיכות לבעלי עניין</u> – (סעיפים 164 – 174) התובע טען, כי סמוך לאחר שנכנס לתפקידו, החליט מר שוורצמן להחזיר את תוכנית התמיכות בסטודנטים לתואר שני המתמחים בבריאות תעסוקתית. זאת, בניגוד להחלטה קודמת של התובע משנת 2018, שביטלה אותה. מר שוורצמן טען בתצהירו (סעיף 78), כי כלל הפעולות, ההחלטות והפרסומים בעניין מבחני התמיכות נעשו בהתאם להוראות התכ"ם ולכללי מנהל תקין. עוד טען, כי התובע עצמו חתם ביום 6.1.2019

על ועדת הקצאת התמיכות לשנת 2019 ולפיכך לא ברורה טענתו כי החליט בשנת 2018 שלא להמשיך את הקצאת התמיכות בסטודנטים. הנתבעת צירפה כנספחים 20-21 לתצהיר שוורצמן אסמכתאות לטענותיה בעניין זה. מר שוורצמן אישר, כי התמיכות הופסקו בשנת 2020 בשל טעמים שונים וכן אישר קיומה של ישיבה רבת משתתפים בשנת 2022 בנושא, אשר התובע לא התנגד במסגרתה לתוכנית התמיכות (נספח 22 לתצהיר שוורצמן). **עיון בתכתובת הדוא"ל אשר צורפו על ידי התובע בהקשר זה מעלה** (עמודים 551-546 לנספחי כתב התביעה במסמך הסרוק), **כי טענותיו באשר לאי תקינות מינהלית וניגודי עניינים בנושא תכנית התמיכות כוונו נגד עובדת אחרת ולא נגד מר שוורצמן, ולא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה. לנוכח העובדה שהתובע טען בכתב התביעה ובסיכומיו כי מר שוורצמן התנכל אליו בשל תלונות שהתובע הגיש כלפיו** (למשל סעיף 95 לתביעה, סעיף 2 לסיכומי התובע), **אין לראות בתלונות שהגיש התובע כנגד גורמים אחרים במינהל ככאלה שהתובע מבקש סעד בתביעה בגינן.**

נוסיף למעלה מן הנדרש, כי אף אם התובע היה מבקש סעד לפי חוק הגנה על עובדים בגין תלונות שהגיש נגד גורמים אחרים, ממילא הוא לא היה זכאי לפיצוי לפי חוק הגנה על עובדים לגבי תלונותיו בקשר למבחני התמיכות. זאת, לנוכח קביעתנו, כי התובע לא הוכיח פגיעה בענייני עבודתו.

(טו) <u>עיצום כספי ע"ש האחים סלטי</u> – (סעיפים 230-226 לתצהיר התובע) התובע טען כי בסמוך לחודש יולי 2022 הוגש ערר על עיצום כספי שהוטל על חברת אחים סלטי הנדסה בע"מ. נטען, כי התובע חיווה דעתו המקצועית לפיה יש לקבל את הערר ולבטל את העיצום. לטענת התובע, מר שוורצמן הורה להותיר את העיצום על כנו, בלי שטרח לבחון את הערר לגופו, ובכך, חשף את המדינה להליך משפטי. עוד טען התובע, כי לבסוף, לאחר התערבות הייעוץ המשפטי שביקש מהתובע לבצע מדידות והפציר במר שוורצמן, החליט מר שוורצמן לקבל את הערר. מר שוורצמן טען בתצהירו (סעיף 82) כי ההחלטה בערר התקבלה באופן מקצועי לאחר דיונים עם הלשכה המשפטית ובשיתוף התובע. יש לציין, כי התובע הפנה בתמיכה לטענותיו למסמכים שצורפו כנספח ל' לכתב התביעה, אולם, עיון בהם מעלה כי אין בהם הוכחה לטענותיו בעניין. נראה כי מדובר בנושא נוסף בו היו מחלוקות

מקצועיות לגיטימיות בין התובע למר שוורצמן. מכל מקום, **לא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה, והתובע אף לא טען כי הגיש תלונה כזו.**

(טז) <u>תיקון התקנות בנושא פיגומים</u> – (סעיפים 225-217 לתצהיר התובע) התובע טען, כי מר שוורצמן קיים התייעצויות בנושא עם "בעלי עניין מסחריים ו"מסר מידע מגמתי מניפולטיבי בעניין זה...וגרם לקבלת החלטה שטירפדה פתרון אפשרי ראוי". לטענת התובע, מר שוורצמן הורה לגורמי הנתבעת שלא להפנות אליו שאלות בנושא ואף אסר על היועמ"ש בנתבעת, עו"ד יובל אביעד, לקיים עם התובע היוועצות בנושא, אולם הוא סירב להנחיה זו. מר שוורצמן ציין בתצהירו (סעיפים 47-53), כי סגן השרה יאיר גולן פנה אליו בתחילת כהונתו בבקשה לפעול לשינוי התקנות בנושא הפיגומים באתרי בנייה. לטענת שוורצמן, בשל רגישות הנושא, ביקש שכל פעולה הקשורה בתיקון התקנות תעשה בתיאום עימו. בנוסף, טען מר שוורצמן, כי הוא פעל בעניין תיקון התקנות על פי הנהלים ובתיאום עם הלשכה המשפטית. מר שוורצמן טען עוד, כי התובע נהג להדליף באופן שיטתי מתוך דיונים פנימיים בנושא הפיגומים. מכל מקום, **לא מצאנו בחומר הראיות תמיכה להגשת תלונה על ידי התובע נגד מר שוורצמן בעניין זה בגין פגיעה בתקינות מנהלית או בטוהר המידות, והתובע אף לא טען כי הגיש תלונה כזו.**

(2) התובע הפנה בטיעוניו למספר תלונות קונקרטיות שהגיש נגד מר שוורצמן, וצורפו כנספחים לכתב התביעה, ואלה הן: הודעת דואר אלקטרוני **מיום 12.12.2022** שנשלחה על ידי התובע ליועצת המשפטית של משרד העבודה ולממונה על המשמעת במשרד העבודה, בעניין "אכיפה בררנית בדגש על הטלת עיצומים כספיים, מתן צווים, ביקורי פיקוח וניתוב לערוץ פלילי" (נספח יג); הודעת דואר אלקטרוני **מיום 12.12.2022** שנשלחה על ידי התובע ליועצת המשפטית של משרד העבודה ולממונה על המשמעת במשרד העבודה ולסמנכ"לית מינהל הון אנושי, בעניין "מתן חסויות והתעלמות מהסדרי ניגודי עניינים" (נספח יג); הודעת דואר אלקטרוני **מיום 6.12.2022** שנשלחה על ידי התובע ליועצת המשפטית של משרד העבודה ולסמנכ"לית מינהל הון אנושי, בעניין "חשש לשיבוש הליכים – חקירות פליליות ונוהל ניתוב תיקים" (נספח יג); הודעת דואר אלקטרוני **מיום 7.12.2022** שנשלחה על ידי התובע ליועצת המשפטית של משרד העבודה ולסמנכ"לית מינהל הון אנושי, בעניין "הסתרת מידע מהציבור ביחס לבעלי תפקידים שקיבלו הכשרה

במירמה" (נספח יט); הודעת דואר אלקטרוני **מיום 12.12.2022** שנשלחה על ידי התובע ליועצת המשפטית של משרד העבודה, לממונה על המשמעת במשרד העבודה וסמנכ"לית מינהל הון אנושי, בעניין "חגיגות אי הנוכחות של חזי במשרד בירושלים" (נספח לו).

ניתן להווכח, כי התלונות שהגיש התובע נגד מר שוורצמן באופן אישי, בעניינים של פגיעה בתקינות מנהלית או בטוהר המידות, **הוגשו במהלך חודש דצמבר בשנת 2022**. עובדה זו מתיישבת עם עדותו של התובע, כי הפגישה עם היועצת המשפטית של המשרד ועם הממונה על המשמעת, בה העלה את טענותיו בעניין אי תקינות מינהלית נערכה "לקראת סוף התפקיד שלי", וכי במהלכן הביא רשימה של "קרוב ל- 50 עבירות ונושאים" (פרוטוקול דיון 19.3.2025 עמוד 91 שורות 13-2). מר שלם ציין אף הוא בתצהירו, כי נפגש עם התובע, בנוכחות היועצת המשפטית של המשרד, לבדיקת טענותיו "בסמוך לחודשים נובמבר או דצמבר 2022" (סעיף 8). בנוסף לכך, ניתן לראות, כי גם הודעות הדוא"ל שצורפו לתצהירו של מר שלם כדוגמא לתלונת התובע הן מסוף 2022 (נספח 2). נעיר, כי מר שלם ציין כי "רק בודדות מהתלונות אפשרו בדיקה והן נמצאו כלא מוצדקות" (סעיף 9 לתצהירו).

בהתייחס לתלונות אלה של התובע נגד מר שוורצמן שהוכחה הגשתן, הרי שמועד הגשתן - סוף שנת 2022 - אינו תומך בקיומו של קשר סיבתי בין עצם הגשת התלונות לבין הפגיעה הנטענת בתנאי העבודה של התובע (אשר כאמור לא הוכחה) - שכן, לפי עדותו של התובע, שלילת סמכויותיו התרחשה במהלך שנת 2020, כעבור חצי שנה מכניסתו של מר שוורצמן לתפקידו, בתום החפיפה המקצועית ביניהם (פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 92 שורות 22-4), בעוד תלונות אלה של התובע נגד מר שוורצמן הוגשו רק בסוף שנת 2022. נטעים, כי על פי גרסתו של התובע, כבר בשנת 2020 הייתה התנכלות ממשית כלפיו, בעטיה הגיש מועמדות במכרזים לתפקידים אחרים עוד בחודש נובמבר 2020 (ר' סעיף 71 לכתב התביעה) או בינואר 2021 (ר' פרוטוקול דיון 19.3.2022 עמוד 98 שורות 39-38 עמוד 99 שורות 4-1). חשוב לציין, כי **התובע לא טען, לא כל שכן הוכיח, פגיעה ספציפית בענייני עבודתו לאחר הגשת התלונות מסוף 2022 ובעקבותיהן.**

נעיר, כי התובע לא ציין במפורש בעדותו לפנינו את הגשת התלונות כמניע להדרתו, אלא ציין גורמים אחרים, כמו העובדה שלא בחר במועמד מסויים

במכרז לתפקיד מפקח כאשר ישב בוועדת בוחנים; אי רצונו של מר שוורצמן בחוות דעת על החלטותיו; והיות התובע איש מקצוע מוערך שכיהן בתפקיד לפני מר שוורצמן (פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 92 שורות 3-15, עמוד 97 שורות 34-38, עמוד 98 שורות 1-2).

לאור האמור, לא שוכנענו בדבר קיומו של קשר סיבתי בין התלונות שהגיש התובע על ממונהו, מר שוורצמן, לבין הפגיעה הנטענת בענייני עבודתו של התובע (אשר ממילא לא הוכחה). משכך, לא חלה על התובע הגנה מכח חוק הגנה על עובדים.

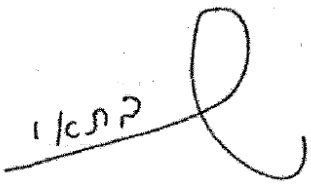
56. נוסיף, כי הגשת התלונות של התובע נגד מר שוורצמן נעשתה סמוך מאוד למועד סיום עבודתו כסגן מפע"ר, וכאשר על פי גרסתו, כבר גיבש את החלטה להגיש את התביעה נגד מר שוורצמן ונגד הנתבעת (פרוטוקול 19.3.2025 עמוד 83 שורות 10-20), עובדה אשר יש בה כדי לעורר תהיה באשר להתקיימות תנאי תום הלב בהגשת התלונות.

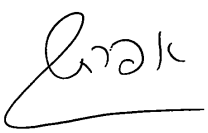
<u>סוף דבר</u>

57. התביעה, על כל חלקיה, נדחית.

58. בשים לב להיקף ההליך ולאמור בסעיף 25 לפסק דין זה בעניין אופן ניהול ההליך בידי התובע, אשר גרם לסרבולו והקשה על מיפוי טענותיו, ישלם התובע לנתבעת הוצאות משפט בסך 15,000 ש"ח בתוך 30 יום.

ניתן היום, י"ג שבט תשפ"ו, (31 ינואר 2026), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.







מר יגאל שבתאי **נציג ציבור (מעסיקים)**	**אפרת קוקה,** **שופטת**	**מר שי כהן** **נציג ציבור (עובדים)**

"ההחלטה נחתמה בידי נציגי הציבור ועותק נמצא בתיק בבית הדין. לצדדים מופץ עותק בחתימה אלקטרונית של השופט לבדו".